

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is: moeli.bis@planet.nl

Schrijver	Tjeerd Bischoff
Titel	Drang
Jaar	2007
Uitvoering	Toneelgroep Dorst / Porgy Franssen

Copyright (C) 2007 by Tjeerd Bischoff

DRANG

Tjeerd Bischoff

Copyright 2007
Tjeerd Bischoff
Mr.P.N. Arntzeniusweg 114
1098GT Amsterdam
tel. 020-4682103
moeli.bis@planet.nl

DRANG ging op 2 november 2007 in première in de toneelschuur in Haarlem in de regie van Porgy Franssen.

Rolverdeling:

Juliette: Trudy de Jong
Mar: Elsje de Wijn
Wouter: Theo de Groot
Luut: Ruben Brinkman

DRANG

DEEL I - JULIETTE

Op het toneel een computer, een groot beeldscherm waarop foto's te zien zijn. Ergens moet een deur zijn, de deur van de doka. De scènes spelen zich binnen en buiten af. Juliette is op het toneel foto's aan het selecteren. Wouter heeft de telefoon in zijn hand, hij zit in de wacht bij een helpdesk.

JULIETTE

2 april 2007. Ik ben foto's aan het selecteren, ik stuit op een serie over een vrouwenkoortje waar ik ooit in heb gezeten. Een zogenaamd femsoc koor, feministisch en socialistisch tegelijk, genaamd de Rode Sirenen. Foto's van repetities, optredens, reisjes... Eerst waren we met alleen vrouwen, maar toen ontstond er bij sommigen toch een behoefte aan tenoren en bassen. Hevige discussies. Muzikaal, ideologisch, verkeerden we al in die fase? En als ze mochten komen, kregen ze dan dezelfde rechten of werden het meer een soort gastarbeiders met een gedoogstatus?

Ik blader door de foto's en ik stuit op een foto van Wouter en Mar die aan het dansen zijn. Ik kijk ernaar, ik wil iets zeggen tegen Wouter, die in de wacht zit bij een helpdesk, maar het lukt niet, het wil er niet uit. Een verstikkend gevoel in mijn keel. Ik kan het niet wegslikken. Hoe kan dat nou toch? Zoveel jaar bevrijding, zoveel jaar persoonlijke ontplooiing, maar als het punt je bij paaltje komt ben ik nog steeds een protestantse trut.

(zingt) 'De vrijheid zal niet komen, zolang wij blijven dromen, de ratten en de bazen die nemen wij te grazen. Olioliola, onze rangen groeien aan.'

Weet je nog, Wouter?

WOUTER

Wat?

JULIETTE

'Oliolioliola, onze rangen groeien aan.'

(tot publiek) Zat ik maar in een tv-programma waar iedereen klapt als je een ontboezeming doet.

WOUTER

Jezus, wat duurt dit lang Volgens mij hebben ze die helpdesks speciaal uitgevonden om mensen te vernederen. Ze laten je net zo lang wachten tot je je een totale nul voelt, een stuk afgedankte randapparatuur.

JULIETTE

Hier dansen jij en Mar. Dat was op een verjaardagsfeestje...

Weet je nog op welk nummer dit was?

Op welk nummer jullie dansen bedoel ik?

Ik denk een soulnummer. Als je haar mond ziet... Ze tuit haar lippen, ze probeert een negerinnenmond te maken. En jij ook, jij probeert te kijken als een norse gorilla. Wat denk je, Wout? Welk nummer?

WOUTER
Geen idee.

JULIETTE
'My father was a rolling stone'. Zoiets. Of 'Voulez vous coucher avec moi ce soir, vouleze vous coucher avec moi. Tsjitsjitsjitjsitjiajajeeja.'
Gek, dat we haar daarna nooit meer gezien hebben. Zelfs niet meer tegengekomen.
Of jij wel?

WOUTER
Nee... niet dat ik weet..

JULIETTE
Ik ga haar mailen.

WOUTER
Wat.
Wie ga je mailen?

JULIETTE
Mar. Marretje Klok.

WOUTER
Waarom?

JULIETTE
Ik wil weten wat voor nummer dit is.
Ik wil het als onderschrift. Marretje Klok en Wouter Haveloos dansend op puntjepuntje

WOUTER
Waarom? Je kunt toch gewoon iets verzinnen.

JULIETTE
Nee, dat kan niet. Het is archivering, vastleggen wat geweest is. Niet maar wat voor de vuist weg erop los fantaseren.

WOUTER
Hoe wou je dat dan doen? Je hebt haar emailadres niet eens.

JULIETTE
Dat snor ik wel op. Ik ga haar googelen.

WOUTER
Ik vind dat raar. Ik bedoel, je hebt elkaar dertig jaar niet gezien en dan begin je ineens over zo'n nummer uit grootmoederstijd. Waarom laat je die foto er gewoon niet uit?

JULIETTE
Ik vind het een leuke foto. Het lijkt mij grappig als iemand dan op zoek is naar hoe dat nummer ook heet en die naam intypt dat hij dan ineens gelinkt wordt naar Wouter Haveloos

en Marretje Klok, die op 28 augustus 1977 dansten op het feest van het toen al niet meer heel erg feministische koor de Rode Sirenen.

WOUTER

Je helpt ook mee om er een totale puinzooi van te maken. Je word toch gek van de onzin en de flauwekul en alles waar je niet om gevraagd hebt, maar waar je hopeloos in verdwaalt

JULIETTE

Wat is er, Wouter?

WOUTER

(in de telefoon) Aah daar bent u eindelijk, ik begon me al zorgen te maken, ik was even bang dat u van de trap was gevallen, ik stond op het punt om een alarmnummer te bellen...

O, dat wist ik niet, dat is mij niet verteld... Nee. Niets is mij verteld. Niets. Eerst heb ik een nieuwe computer moeten kopen, omdat de Experiabox niet draaide op Windows '98. Daarna bleek dat ik er ook nog een zogenaamd gigasetje bij moest kopen. Met die obscene zwarte pieletjes. En nu na drie dagen vergeefs proberen aansluiting te krijgen, nu blijkt dat het aan uw kant gewoon nog niet geregeld is. Ik heb drie dagen voor niks zitten prutsen. Disconnected tot in de derde graad. Als ik het woord Experiabox hoor, dan krijg ik hartkloppingen, dan wordt het zwart voor mijn ogen.

Mar verschijnt

JULIETTE

(tot publiek) 5 april 2007. Ik kijk op van mijn foto's en zie een vrouw tussen de bomen staan. Zij heeft een plastic tasje boven haar hoofd tegen de regen.

Hallo.

Hallo?

U staat in een tuin.

MAR

O... neem me niet kwalijk.

JULIETTE

Ja, dat klopt.

Marretje?

MAR

Mar tegenwoordig.

JULIETTE

Nou wat leuk. Heb je m'n mail gehad? Wat leuk om even langs te wippen? Weet je het?

MAR
Wat?

JULIETTE
Het nummer. Waar jij op danste op die foto.

MAR
Nee... Dat kan wat mij betreft alle kanten op.

JULIETTE
Ik zei laatst tegen Wouter, waar zijn al die feestje toch gebleven. Vroeger waren er zoveel feestjes.

MAR
Ja... Vroeger...
(zingt: Opmars der vrouwen)
“Luid, luid klinkt ons gezang!
't Rijzen der zon doet de neev'len vluchten.
Voort! Voort met heilige drang!
Wijd waait ons vaandel in d'open luchten...”
Er fietste net een man voorbij met zo'n krankzinnige hoeveelheid aftershave op, dat had Wout vroeger ook, een dichte verstikkende wolk, alsof hij van plan was de mensen te vergassen... Iedereen klaagde er over, maar ik vond het fijn...
Is hij thuis?

JULIETTE
Jawel.
Zal ik hem even halen?

MAR
Graag.

JULIETTE
(tot Wouter) Wout. Marretje is er. Een beetje dronken volgens mij.

WOUTER
Voor mij?

JULIETTE
Ja.

WOUTER
Dat heb ik dus gezegd. Ik zei 'doe het nou niet', maar jij moest en zou met alle geweld...
Zeg maar dat ik er niet ben.

JULIETTE
Ik heb al gezegd dat je er wel bent

WOUTER

Marretje. Wat een verrassing.

Ze kussen.

MAR

Ik zei net tegen Juliette dat je vroeger zo idioot veel aftershave opdeed, maar je bent er mee opgehouden.

Jammer.

WOUTER

Ik heb begrepen dat het een iets te zware belasting was voor het milieu. Konijnen in de omgeving kregen last van migraine.

Hoe is het?

MAR

Goed.

WOUTER

Je ziet er ook goed uit.

MAR

Oja?

WOUTER

Ja. Je bent wat magerder geworden.

MAR

En dat is goed?

WOUTER

O, dat weet ik niet. Zo bedoel ik dat niet.

MAR

Hoe is het hier?

WOUTER

Ja... we mogen niet klagen.

MAR

Nee, dat lijkt me ook niet. Een huis met een oprijlaan. Wie had dat gedacht. Zo zijn we socialist en zo hebben we een oprijlaan.

WOUTER

Het is het ouderlijk huis van Juliette. Je was hier toch wel eens geweest?

MAR

Wat heet. Hoe is het met haar? Met Juliette?

WOUTER
Ze staat naast je.

MAR
Ja, natuurlijk...
Hoe is het met je?

JULIETTE
Goed. Heel erg goed eigenlijk.

WOUTER
Nou...

MAR
Wat?

WOUTER
Niks. Ze is ziek geweest. Laat maar.

MAR
O. Wat had ze dan?

JULIETTE
Kanker, baarmoederkanker. Ik heb chemotherapie gehad en bestraling en het is klaar nu. Ik ben voorlopig genezen verklaard. Eind goed al goed.

MAR
Wat is dat toch. Dat cellengewoeker. Ik heb daar zo'n hekel aan... Dat doet maar, dat dringt maar binnen zonder iemand iets te vragen. Zo ontzettend onbeleefd, vind je niet?

WOUTER
Ja... Buitengewoon onbeleefd. Maar goed.

MAR
En jij? Hoe is het met jou?

WOUTER
Ja...

MAR
Je schrijft tegenwoordig in zo'n katern met lifestyle-flauwekul, of heb ik dat verkeerd?

WOUTER
Nee, dat heb je heel bondig samengevat, laten we het er maar niet over hebben.
Vertel jij liever wat jij allemaal uitspookt.

MAR
Ik werk bij een uitgeverij. Achter een bureau.

WOUTER
Leuk?

MAR.
Jawel. Beetje moederen over de schrijvers. Het zijn van die dolende zielen. Als een kind zo blij als je een praatje met ze maakt, of als je even hun nek masseert...

WOUTER
En verder?

MAR
Eten, drinken, slapen, als het lukt, ruzie maken, zeilen, ik heb een vriend, af en aan, een vriend met een boot. Heerlijk is dat. Planeren over de golven.
En ik heb een zoon.

WOUTER
Mooizo. Gefeliciteerd

MAR
Hoezo?

WOUTER
Jij wou dat toch zo graag, kinderen.

MAR
Dat is waar. Hij is alleen een beetje moeilijk. Moeilijk om mee om te gaan. Moeilijk in toom te houden. Niet zoveel inlevingsvermogen. Wel heel lief, dat wel.

JULIETTE
Dat klinkt niet zo...

MAR
Nee, dat is ook niet zo...
Hoe gaat het met jullie kinderen?

WOUTER
Wij hebben geen kinderen.

MAR
Goedzo. Een mens heeft geen kinderen nodig om gelukkig te worden. Integendeel. En het is goed en belangrijk dat die waarheid onomwonden de wereld in wordt geslingerd.

JULIETTE
Nou...

MAR
Jawel, dat is de waarheid, dat is de ongezouten waarheid. Ik ga nu. Voordat er ongelukken van komen. Dag.

Mar loopt weg.

JULIETTE
Wat heeft ze?

WOUTER
Ik weet het niet. Niet veel goeds. Ik ben blij dat ze weg is.

JULIETTE
Oja? Waarom?

Mar komt weer op.

MAR
Ik wou weggaan, maar ik ga toch niet weg.

JULIETTE
Wat is er, Mar?
Zal ik een glaasje water voor je halen?

MAR
Soms is er een weg die je niet wilt gaan, maar die je toch moet gaan. Ik weet dat jullie je eigen zorgen hebben, maar heb je er nog wel eens aangedacht? Aan ons bedoel ik.

WOUTER
Ons... dat is er niet echt geweest, toch?
Wat is de bedoeling Mar?

JULIETTE
Moet ik even weg?

MAR
Nee, blijf maar. Ik kom hier om de pijnlijke, stinkende, maar simpele waarheid te zeggen. Daarom heb ik ook wat gedronken. Hoewel het misschien toch niet genoeg was...
Waarom zeg je dat er niets geweest is tussen ons?

WOUTER
Nou niets.... Moeten we het erover hebben?

MAR
Ja.

WOUTER
Wat ik me ervan herinner... er waren wel gevoelens, ik herinner me ook wat handtastelijkheden in een café met goudvissen... Maar verder...

MAR
We hebben geneukt.

WOUTER
...

MAR

In dat steegje achter jouw krant. Tegen de muur. Instinctief. Als twee dieren die niet anders meer kunnen.

WOUTER

O, dat. Maar dat was toch niet echt... We waren stomdronken. De volgende ochtend kon ik me er al bijna niets meer van herinneren, behalve de verwarring. Dat telt niet echt mee, toch?

MAR

O nee?

WOUTER

Nouja, het idee was natuurlijk spannend.

MAR

Het idee?

Je bedoelt dat je later kan zeggen: ik heb geleefd, ik ben een man van de wereld, want ik heb een vrouw geneukt in een steegje. Ik heb haar gepakt en daarna heb ik haar laten vallen als een baksteen...

WOUTER

Nou...

MAR

Het is goed dat ik gekomen ben, ik zag er als een berg tegen op, ik liep rond met een schuldgevoel van heb ik jou daar, maar ik voel het verdwijnen. Als sneeuw voor de zon.

WOUTER

Wat bedoel je?

MAR

Dat wat jij niet mee wilt tellen, heeft gevolgen gehad die wel degelijk meegeteld moeten worden. Het idee dat jij zo goed vindt, is vlees geworden. Halleluja.

WOUTER

...

MAR

Die zoon van mij is ook van jou.

WOUTER

Nee.

MAR

Ja.

WOUTER

Waarom heb je dat dan nooit gezegd?

MAR

Ik heb het gezegd. Ik heb het proberen te zeggen, de laatste keer dat we elkaar zagen. Zo'n kloterig gesprekje, je zult het je wel niet meer herinneren. Ik zei dat ik een man zocht waarmee ik een gezin kon beginnen. Ik hoopte dat jij zou zeggen 'die man ben ik' en dan had ik gezegd 'dat komt mooi uit, want het werk is al gedaan, ik ben zwanger'. Maar jij, klootzak die je bent, jij ging er niet eens op in. Toen heb ik gedacht 'stik dan ook maar, Wouter Kabouter, bekijk het maar met je praatjes'.

WOUTER

Verdomme.

En dat was jouw versie van open kaart spelen?

MAR

Later heb ik nog een kaartje gestuurd.

WOUTER

Een kaartje? Ik heb nooit een kaartje gehad.

JULIETTE

Weet je dat zeker, Wouter?

WOUTER

Natuurlijk weet ik dat zeker.

Hoe weet je trouwens dat die jongen van mij is?

Dan kun je wel je schouders ophalen, maar hoe weet je dat?

MAR

Dat weet ik.

WOUTER

Je bent helderziend, of wat.

Je moet niet denken dat je hiermee weg gaat komen. Dit gaat me echt te ver. Veel te ver.

MAR

Zijn naam is Luut.

WOUTER

Luut...

MAR

Ja.

WOUTER

Wat is dat voor een naam? Dat is toch geen naam. Luut. Dat is een vogelsoort, of een Belgisch biertje. Mag ik één Luutje?

MAR

Hij is weggelopen uit een therapeutische gemeenschap. De psychologen denken dat een vaderfiguur erg belangrijk voor hem is.

WOUTER
Een vaderfiguur.

MAR
Een reactionair standpunt, maar misschien hebben ze gelijk.

WOUTER
En dat moet ik zo even gaan doen. De vaderfiguur uithangen. Sorry. Ik vind het heel leuk bedacht allemaal, maar ik ben daar niet zo goed in, de vaderfiguur. Nooit op geoefend ook. Bovendien moet ik weg vanavond. Het klinkt misschien vreemd maar er moet ook gewoon gewerkt worden. Wij hebben een eigen leven, begrijp je. Juliette heeft kanker gehad, ik ben ook niet in een juichstemming, er zijn computerproblemen, dus ja. Misschien kun je iemand anders er blij maken. Er moeten toch wel meer exen rondlopen, zou ik zo zeggen. Of die bootsman van je. Is dat geen goeie vaderfiguur? Kan ie er een echte matroos van maken.

*Luut komt op.
Stilte*

MAR
Dat is hem. Dat is 'Luut'.
Zeg maar 'dag'.

LUUT
Je moet van mij niet verwachten dat ik ga janken, of je in de armen ga vallen, of dat soort sentimentele bullshit..
Ik ken jou niet en jij kent mij niet.

Stilte.

LUUT
Ik wou alleen even zien door wie Mar zich heeft laten naaien, that's it.
Ik heb genoeg gezien.

Luut loopt weg.

MAR
Luut. Wat doe je nou?
Luut, kom terug!
De dingen zijn niet wat ze lijken.

WOUTER
Onee? Wat zijn ze dan?
Gek die je bent.

Mar gaat achter Luut aan.

WOUTER
Idiot!
Sorry, Juul, sorry...
Ik vind niet dat ik hierop hoef te reageren. Ik ga gewoon door. Vind je niet?

We hoeven toch niet elke absurditeit te accepteren. Bovendien, Mar die neukte met iedereen, die heeft alle tenoren en bassen afgewerkt. En daarbuiten ook. Niets of niemand was haar te min. Ik weet niet hoe jij erover denkt, maar wat mij betreft ga ik nu domweg leegte, deel 2 onder de scanner leggen. Gewoon doen alsof je neus bloedt... Ofof...
Wil je iets drinken, Juul? Een granaatappelsap?

JULIETTE

Nee.

Ik voel me niet zo...

WOUTER

Moet ik iets doen, een crackertje maken? Of iets in de sapcentrifuge, een bos wortels om zeep helpen?

JULIETTE

Nee. Het is verder niks, gewoon een beetje wee.

WOUTER

Wil je dan niet een granaatappelsap?

JULIETTE

Hou nou eens op over die granaatappelsap! Ik hoef geen granaatappelsap!

WOUTER

Sorry, neem me niet kwalijk.

JULIETTE

Dit is niet leuk, Wout! Dit is helemaal niet leuk!

WOUTER

Nee, zeg ik dat dan.

JULIETTE

Nee, maar je sputtert alsof je een ondeugdelijke stofzuiger hebt gekocht en op het punt staat een klacht in te dienen bij de Consumentenbond.

Dit is een kind. Dit is verdomme een kind.

Hoe oud zou hij zijn?

WOUTER

Geen idee.

JULIETTE

Hoezo geen idee? Je was er toch zelf bij, neem ik aan, bij het steegje.

WOUTER

Als hij daar de vrucht van is, maar dat weet ik dus niet. Dat wordt beweerd, maar dat is dus niet zeker.

JULIETTE

Die jongen moet al achter in de twintig zijn, tenminste...

Ik ga ervan uit dat het gebeurd is voordat wij verkering kregen? Of niet?

WOUTER

Zoiets...

JULIETTE

Hoe bedoel je 'zoiets'. Bedoel je dat het er ook een beetje na kan zijn?

WOUTER

Ik weet het niet meer precies. Er is natuurlijk wel een soort van verloop geweest tussen Mar, die altijd virtueel is gebleven, tenminste zo goed als, en jij die daadwerkelijk... geïmplementeerd bent geworden.

JULIETTE

Ik zou het op prijs stellen als je me niet vergeleek met het besturingssysteem van een computer.

WOUTER

Okay.

JULIETTE

Nee, niet okay.

WOUTER

Nou, dan niet okay.

Wat wil je?

JULIETTE

Niks. Zeg het gewoon: hoe oud denk jij dat die jongen is?

WOUTER

Als het zo is als zij beweert, dan wel iets jonger.

JULIETTE

Hoeveel jonger?!

WOUTER

Wil je niet zo gillen alsjeblieft? Ik krijg daar schele hoofdpijn van.

JULIETTE

Hoeveel jonger?

WOUTER

Dat zou dan iets van begin twintig moeten zijn.

JULIETTE

Twintig jaar geleden. Toen waren wij acht jaar bij elkaar. Toen had ik mijn derde miskraam achter de rug.

WOUTER

Ja. Het was ook een echte schoftenstreek. Aan de andere kant, jij was ook niet in zo'n gezellige bui toen. Dat had er misschien wel een beetje mee te maken. Met het tijdstip waarop bedoel ik.

JULIETTE

Ik ben nu ook niet in zo'n gezellige bui.

WOUTER

Nee, dat merk ik.

JULIETTE

Ik ga douchen.

Of gaan we meteen verder?

WOUTER

Verder?

JULIETTE

Met praten. We moeten nu toch praten.

WOUTER

Ja, waarschijnlijk...

Wat mij betreft is er niet heel veel te zeggen. Er moet eerst maar een test komen. En verder... er verandert voor mij niets aan ons, begrijp je. Mar is... wat ik zei... er zijn wel gevoelens geweest, maar die zijn weg, voorbij. Finito

JULIETTE

Dat is wat jij erover te zeggen hebt.

WOUTER

Ja. Voorlopig wel, ja.

JULIETTE

Er zijn geen andere dingen die je kwijt wilt. Dingen die eruit moeten, dingen die je beter nu kunt zeggen dan later.

WOUTER

Nee. Voor zover ik weet.

Wat ga je doen?

JULIETTE

Ik ga douchen.

Niet te geloven dit, niet te geloven. Hou je van mij?

WOUTER

Natuurlijk hou ik van jou.

JULIETTE

Natuurlijk houdt hij van mij.

Juliette af. Wouter is even stil.

WOUTER

God, wat ben ik moe. Ik ben bekaf.

Ik zou wel wat meer inspraak willen hebben. Op de kleine dingen in het leven kun je nog enigszins invloed uitoefenen, bijvoorbeeld of je een kop koffie neemt of niet, maar de grote dingen... Als er een alles verwoestende komeet op de aarde afstormt, denk maar niet dat er eerst een referendum wordt gehouden, dat is puur eenrichtingsverkeer.

Juliette zingt off-stage, erg hard

JULIETTE

“Maar gij, nette meneren, het tij zou kunnen keren,
Laat uw pretentie varen, laat uw pretentie varen,
Olioliola, onze rangen groeien aan...”

Juliette weer op. Ze droogt haar haren af.

JULIETTE

...En de ratten en de bazen,
die nemen wij te grazen.”

Ik wil dat je hem opbelt en uitnodigt.

WOUTER

Waarom?

JULIETTE

Dat lijkt me handig. Ik denk dat hij kan helpen met de computer. Jonge mensen zijn daar veel beter in dan wij. En zeker beter dan jij. Want wat jij daar aanricht met dat apparaat, dat is een digitale nachtmerrie. Nog even en je helpt het hele internet om zeep.

WOUTER

Dat is waar. Ik ben daar niet erg handig in. Ik vind ‘Luit ‘ alleen niet zo’n logische keuze. Dat lijkt me een vermenging van twee probleemgebieden waar we niet echt iets mee opschieten.

JULIETTE

Dat denk ik wel. Ik denk dat het een erg goed idee is. Want jouw hulp, daar schiet ik niets mee op. Je loopt me voornamelijk voor de voeten.

WOUTER

We kunnen natuurlijk ook vragen of hij de tuin wil omspitten. Ik bedoel...

JULIETTE

Ja, dat zou ook kunnen. Alleen is dat niet nodig, dat is vier jaar geleden gebeurd. De tuin. Dus dat hoeft niet nog een keer.

WOUTER

Toch maar niet, Juul. Ik heb er toch niet zo’n zin in.

Ik vind ook eerlijk gezegd dat ik erover mag beslissen, omdat ik de vader ben.

JULIETTE

O, nu toch wel. Kijk eens aan.

WOUTER

Je begrijpt wat ik bedoel.

We hebben wel iets anders aan ons hoofd, toch?

JULIETTE

Ik vind het eerlijk gezegd niet zo belangrijk wat jij ervan vindt. Ik vind dat je wel eens aan hem mag gaan denken. Die jongen heeft het vast niet gemakkelijk gehad.

WOUTER

Wij hebben het ook niet gemakkelijk gehad.

JULIETTE

Hoezo? Wat bedoel je nou?

WOUTER

Precies wat ik zeg. De afgelopen tijd is niet gemakkelijk geweest, toch? Maar we zijn nog steeds bij elkaar, dat is bijzonder, na al die jaren, we hebben de rit bijna volgemaakt, ondanks alles.

JULIETTE

De rit bijna volgemaakt? Misschien hebben we nog wel dertig jaar te gaan.

WOUTER

Natuurlijk. Maar we zijn dik over de helft, decennia vliegen voorbij in een wip en een zucht, dus... Begrijp je wat ik bedoel? We hebben voor elkaar gekozen, of hoe je het ook noemen wilt. En aan die keuze hebben we ons vastgehouden. Er zijn dingen gebeurd, er zijn offers gebracht. Dat kun je niet zomaar terugnemen. Dat kan niet ineens ongedaan gemaakt. We hebben een reis gemaakt en we zijn nu in, pak hem beet, Australië. Dan kun je niet ineens zeggen 'misschien had ik toch liever in Canada gezeten.' Okay, misschien was Canada leuker geweest, of beter, maar daar zijn we niet. Ik tenminste niet, ik zit in Australië, midden tussen aboriginals en de kangoeroes. Het is misschien niet ideaal, misschien verre van dat zelfs, maar ik ben bereid te zeggen 'dit is mijn bestemming, dit is mijn zelfverkozen vagevuur, hier sla ik mijn tenten op.'

JULIETTE

Ik niet. Ik wil dan toch maar naar Canada. Ik wil eindigen in Canada.

WOUTER

Waarom? Wat is er mis met Australië? Het laatste jaar, met je ziekte en al, dat was op een bepaalde manier niet slecht voor ons. Dat heeft ons dichter tot elkaar gebracht, toch? Die keer dat jij stond te huilen onder de douche en mij erbij riep, dat was... dat was ongewoon dichtbij.

JULIETTE

Ja, dat vond jij mooi. Dat is jouw idee van intiem.

WOUTER

Jij vond dat ook mooi.

JULIETTE

Ik wil naar Canada.

JULIETTE

(tot publiek) Wie is dit, wie is deze man.

Het is nacht. Ik loop de tuin in. Aan de rand van het bos, liggen drie jonge biggetjes. Ze hangen slap in het natte gras. Ik zie het wit van hun ogen. Ik probeer ze wakker te maken, maar het lukt niet. Ze zijn vreemd stram, hun poten blijven stijf gestrekt, hun tandjes liggen bloot in een pijnlijke grimas. Dan beseft ik dat ze dood zijn en dat dat altijd zo zal blijven. Ik verberg mijn gezicht in de nog lauwe vachtjes en begin te huilen. Als ik wakker word, is mijn gezicht droog. Ik loop naar het raam en kijk naar buiten. De maan strijkt over het gras en de bosjes. Mijn hart klopt wild. Ik heb het gevoel dat Luut daarbuiten op ons staat te wachten en dat hij ons misschien kan helpen. 6 april.

Het huis van Wouter en Juliette. Luut komt binnen, kijkt zoekend om zich heen. Hij wordt gevolgd door Mar.

MAR

Wat is dit, Luut? Wat ben je aan het doen? Want ik bel de politie, hè. Als jij hier gekke dingen gaat doen, dan bel ik de politie. Ik zweer het.

LUUT

112.

MAR

Wat.

LUUT

Het nummer van de politie, 112.

MAR

Kom op Luut. Laten we naar huis gaan. Dan maak ik een omelet voor je. Met spek en tomatenketchup, zoals jij dat zo lekker vindt. Laat die computer met rust.

LUUT

Ik begrijp je niet, Mar. Eerst probeer je me met alle geweld hier heen te krijgen en nu moet ik weer weg.

MAR

Maar het was niet mijn bedoeling dat je eerst een half uur in de bosjes ging liggen loeren en dat je dan via de achterdeur naar binnen sneakt.

Hou op, Luut. Dit is vervelend. Ik word hier zenuwachtig van. Ik weet dat je me wilt pesten. Ik weet dat je kwaad bent, daar heb je ook recht op, hoewel minder dan jij denkt, veel minder...

LUUT
Oja?

MAR
Ja. Veel minder.

LUUT
Hoezo?

MAR
Moet ik dat nu uit gaan leggen?

LUUT
Ja, doe maar.

MAR
Ik zeg het met één woord. Karakter.

LUUT
Karakter. Ik ben diep onder de indruk.

MAR
Of liever gestoorde karakter. En dan zeg ik nog een woord: bestwil.

LUUT
Bestwil. Ik begin angstige vermoedens te krijgen. Je wilt toch niet... Je gaat toch niet zeggen dat je dit voor...

MAR
Ja. Jouw bestwil. Wel degelijk. Jouw gestoorde karakter waar ik rekening mee moest houden. De vermoedelijke teleurstelling, omdat ik wist dat Wouter misschien wel niet... Laat ook maar. Wat zal ik me de hele tijd te verantwoorden. Het heeft toch geen zin bij jou. Alles wat ik zeg krijg ik als boemerang terug in mijn gezicht. Het is alleen maar munitie om mij te bezeren.

LUUT
Stakkertje.
Ik heb ze wel eens beter gehoord, zelfs uit jouw alcoholistische bekje.

MAR
Kom op Luut. Ik ben moe. Ik zit stuk. Ik heb me overal geprikt aan de bramen en de brandnetels. Time out. Time out!

LUUT
Deze keer is het zonder time-out.

MAR

Wat is dit Luut?

Wat ben je van plan?

LUUT

Dat weet ik nog niet. Ik verkeer nog in het rijk van het ongewisse. Ik snuffel nog wat aan de mogelijkheden, maar maak je geen zorgen, het komt wel. Je zult het wel merken. Als je er aan toe bent. Ik moet een beetje rekening houden met je bouwvallige geest, of wat daar nog van over is.

Hallo! Hallo! Is daar iemand?

Juliette komt binnen.

MAR

Dag, Juliette. De deur stond open.

JULIETTE

Ik dacht dat jullie pas vanmiddag zouden komen.

MAR

Ja, dat was ook het plan, maar Luut kon niet wachten.

JULIETTE

Welkom. Fijn dat jullie er zijn.

LUUT

Hier, een fles wijn, een boek, een bos bloemen en een Apfelstrudel. De Apfelstrudel is van Mar. De rest is van mij.

MAR

Het is een echte. Hij moet alleen nog even ontdooien.

LUUT

Dat heb je met echte Apfelstrudels. Die moeten altijd nog even ontdooien.

JULIETTE

Wat aardig van je. Wat ontzettend aardig. Wat een cadeaus zeg.

Wouter is even weg, die komt zo wel weer terug.

LUUT

Ik kom niet voor hem, ik kom voor jou.

JULIETTE

Voor mij.

LUUT

Ja.

Jij bent bedrogen, net als ik.

JULIETTE

Nou...

LUUT

Jawel. Ik zag het meteen. Zoals je daar stond. Zo kapotalleen in je vrouwenpak.

Ik kom... hoe noem je dat nou. Jullie hebben daar zo'n woord voor...

Solidariteit, ik kom m'n solidariteit betuigen.

JULIETTE

O... nou... Dankjewel.

MAR

Etter.

JULIETTE

Ik denk dat Wouter het trouwens ook leuk vindt om...

LUUT

Neenee. Hem wil ik niet zien. Ik kom voor jou.

Ik ben geen verplicht nummer, begrijp je. Ik ben al vaak genoeg het derde wiel aan iemands wagen geweest. Boswandelingen met Mar en hermetische dichters waar ik dan achteraan mocht sjokken, rondleidingen door de hoerenbuurt met grinnikende Oostblokschrijvers... Ik heb mijn buik er wel vol van. Ik kom voor jou.

Mar, bedankt voor het brengen. Je kunt gaan.

MAR

...

LUUT

Ga maar weg. We hebben je niet meer nodig.

Ik ga haar uit haar functie zetten. Dat weet ze nog niet. Ik moet het een beetje aankleden, een beetje rekening houden met haar scheve geest, maar ik ga het doen. Het wordt hoog tijd. Het moeras moet gedempt.

MAR

Wat ben je toch een ongelofelijke etter.

Mar wil gaan. Komt weer terug.

MAR

Juliette. Heb je mijn nummer? M'n 06?

JULIETTE

Dat heeft hij wel, toch?

MAR

Het is misschien goed om het ook zelf te hebben. Gewoon voor de zekerheid. Als er dan iets is, dan kun je me bellen.

LUUT

Ze bedoelt als ik gekke dingen doe.

JULIETTE

Dat is niet nodig. Het loopt wel los.

MAR

Vast. Maar voor het geval dat.

LUUT

Ze vertrouwt me volledig.

Ze geeft haar mobiele nummer

MAR

Ik heb hier nog een gebarenschema. Voor als de situatie een beetje gespannen is. Ze gebruiken het op die gemeenschap ook. Kijk. De duim omhoog betekent 'ik vind je lief'. Twee vingers omhoog betekent 'ik wil een knuffel', de hele hand 'blijf uit mijn buurt', de vuist – nogal voor de hand liggend – 'blijf uit mijn buurt, anders gaan er klappen vallen'. En twee handen zo 'ik wil het goedmaken', voor als de klappen echt gevallen zijn.

LUUT

Mar is er gek op. Als ze dan wat jankerig is, hoeft ze alleen maar wat vingers op te steken en dan ben je verplicht haar een knuffel te geven.

Ik denk niet dat Juliette dat nodig heeft. En ik ook niet. Misschien kan je het meenemen voor jou en kapitein Rob.

JULIETTE

Het komt vast goed. Ik denk dat het allemaal wel los zal lopen.

MAR

Natuurlijk, dat denk ik ook.

Als hij maar weg is bij zijn slechte ontaarde moeder.

JULIETTE

Dat bedoel ik niet.

MAR

Nee, dat weet ik ook wel. Het is alleen dat mensen dat vaak denken.

Dat merk ik dan. Omdat Luut problemen heeft wordt er automatisch mijn kant opgekeken.

Het kind heeft het nooit gedaan, begrijp je, het kind is altijd het slachtoffer. Maar goed, ik ben er aan gewend.

LUUT

Maar je vindt het wel onrechtvaardig.

MAR

Het is ook onrechtvaardig. Erg onrechtvaardig. Ook op mijn werk. De stapels boeken die wij binnenkrijgen van schrijvers die wel eens even af willen rekenen met hun slechte ouders...

Maar ik heb nog nooit een boek gezien waarin de schrijver uit de doeken doet wat voor

onmogelijke zoon hij heeft, of wat voor egocentrische verwende trut zijn dochter eigenlijk is. Waarschijnlijk zijn de ouders tegen die tijd te uitgeput zijn. Te uitgeput om nog een pen vast te houden. Afijn. Je zult er nog wel over horen. Over mij en Luut.

LUUT

Reken maar. Tot in de smerige details.

MAR

Hij is een lieverd, ondanks alles.

Hij zou willen dat ik hem haatte, maar dat lukt hem niet.

LUUT

Dat is waar. Maar al te waar. We worden gehinderd door een verstikkend medelijden, zoals je dat ook kunt hebben met een vogeltje dat half doodgebeten is door de kat. Je weet dat je hem de kop moet omdraaien, maar doe het maar eens.

MAR

Hoe laat kom je thuis, Luut?

LUUT

Ik probeer het wel eens, ik heb haar wel eens geslagen, een hoogst enkele keer. Het is moeilijk uit te leggen, het is haast experimenteel. Het is omdat ik dan het gevoel krijg dat daar niemand is, wel een omhulsel, maar geen ziel. Geen kern. Alsof ze gemaakt is van olivijn, ken je dat? Dat is van die groenige lavasteen die je kunt verkrumelen in je handen. Maar goed, dan sloeg ik, en dan kwam er toch een traan. En dan moest ik ook... en dan omhelzen. Heel ziek, je wilt wel slaan, maar het gaat niet.

MAR

Hoe laat kom je thuis, Luut?

LUUT

Wat?

MAR

Hoe laat kom je thuis? Ik wil een afspraak.

Luut.

LUUT

Toen ik tien was, zat ze een keer snikkend aan mijn bed 'wat vind jij, Luut, moet ik het uitmaken, of zal ik hem nog een kans geven?' 'Uitmaken', zei ik. En dat deed ze toen.

MAR

Luut.

LUUT

Ik kom niet thuis. Ik weet nog niet wat ik ga doen, maar ik kom niet thuis.

JULIETTE

Laat maar, Mar, we redden ons.

Wouter komt binnen.

JULIETTE

Luut en Mar zijn op bezoek.

Het is even stil.

JULIETTE

Zeg maar dag.

WOUTER

Dag.

LUUT

Dag.

MAR

Hallo.

JULIETTE

Heeft er al iemand zin in een stuk Apfelstrüdel? Luut heeft Apfelstrüdel meegenomen. Heb jij al zin, Luut?

LUUT

Nee.

JULIETTE

Jij, Wout?

Wil jij een stuk Apfelstrüdel?

Ik ga ervan uit dat dat 'ja' betekent.

Het moet even gedefrost.

Juliette loopt weg. Het is stil.

MAR

Luut en Wout, dat klinkt goed. Luut en Wout, die maken het bout.

Wouter loopt weg, achter Juliette aan. Mar en Luut blijven alleen achter.

WOUTER (off-stage)

Wat is dit? Heb jij hem uitgenodigd? Zonder met mij te overleggen? Ben je nou helemaal gek geworden?! Wat moet ik nou?! Wat moet ik nou doen?!

JULIETTE

Kijk het gewoon aan. Probeer voor de verandering eens volwassen en positief te zijn.

WOUTER

Volwassen en positief. Dat lijkt me een contradictio in terminis.

Wouter loopt terug. Het is opnieuw een tijdje stil.

WOUTER

Raar woord, Apfelstrüdel. Geen idee wat Strüdel betekent. Iets van gedrocht misschien.
Appelgedrocht.
Heb jij verstand van Duits?

LUUT

Nee. Ik heb een schildpad. Die spreekt een beetje Duits.

(zingt) “Ja, mach nur einen Plan
Sei nur ein grosses Licht!
Und mach dan noch ‘nen zweiten Plan
Gehn tun sie beide nicht.
Denn für dieses Leben
Ist der Mensch nicht schlecht genug.
Doch sein höhres Streben
Ist ein schöner Zug.”

Dat zongen jullie vroeger toch?

Juliette weer terug.

JULIETTE

(tot Mar) Kun je je die selectiegesprekken nog herinneren, voor de tenoren en de bassen? Dat we ze gingen ondervragen, over hun visie op de strijd tussen de seksen.
Ik weet het nog goed. Jij was de felste. Jij vroeg Wouter wat hij vond van de machtsongelijkheid bij de penetratie. Wouter was eerst heel lang stil en toen zei hij dat hij de vrouwenstrijd even belangrijk vond als de klassenstrijd. Dat vonden wij zo zoet, dat we hem hebben toegelaten.

MAR

Ik was tegen.

JULIETTE

Jij was überhaupt tegen. Maar zo gauw ze binnen waren, begon je meteen hele diepe décolletés te dragen. Echt waar. Dat viel ons allemaal op.

MAR

Wat een geheugen.

JULIETTE

Ik weet een kennismakingsspel. Je moet elkaar om de beurt een vraag stellen. De één stelt een vraag, de ander geeft antwoord en dan stelt de ander een vraag aan de één. Is dat een idee?
Wat vind je, Luut?

LUUT

Als het niet lang te duurt. Want ik wil zo weer weg.
Misschien dat wij samen een afspraak kunnen maken, Juliette.

JULIETTE

Wie begint. Begin jij?

WOUTER

Dat wou je nu gaan doen, nu op dit moment?

JULIETTE

Ja.

WOUTER

Ik ben daar eigenlijk geen voorstander van, van een kennismakingsspel. Ik wil liever dat jullie weer weggaan. Bij nader inzien.. Mijn vrouw heeft jullie uitgenodigd zonder enige vorm van overleg. Gewoon als éénmansactie. Maar voor mij is dit niet het goede moment. Ik had me er graag op voor kunnen bereiden. Dan had ik misschien een plan kunnen bedenken, dan had ik kunnen zeggen, god Luut, zullen we samen gaan paintballen, of wat dan ook.

LUUT

Paintballen...

JULIETTE

Je hebt niet alles voor het kiezen, Wouter.

WOUTER

Niet alles? Helemaal niets. Hooguit of ik Apfelstrüdel wil of niet. Voor zover mij bekend is dit ook mijn huis en ook mijn tijd. En voor zover mogelijk wil ik graag gekend worden in wat daar gebeurt, in mijn stukje ruimtetijd. Dus, Mar zou je alsjeblieft...

MAR

Ik laat mij zo niet wegsturen. En Luut ook niet.

WOUTER

Dan ga ik maar even in de doka zitten. Ik hoor het wel als jullie wegzijn.

Wouter gaat in de doka.

MAR

Ik denk niet dat hij het zo bedoelt, Luut.

LUUT

Dat denk ik toch wel. Hij is niet blij dat ik besta.

Wouter komt weer tevoorschijn.

WOUTER

Luister. Het is niet persoonlijk bedoeld. Het is... Soms heb je het gevoel alsof je ineens op een andere planeet bent gezet, zonder dat jou iets is gevraagd. Transport 84 b naar the outer galaxies. Of eigenlijk naar Canada. Het is... het zou mij niet verbazen als de wanden hier ter plekke zouden verkrumelen als een broodjes beschuitje en kapitein Spock hier binnen zou stappen. Begrijp je wat ik bedoel? Ik zou graag eerst de situatie hier thuis onder controle

hebben, voordat ik dan een stap zet in de richting van contact met jou. Bovendien, misschien eerst een DNA-test. Lijkt me ook niet gek voordat we hier een hele aflevering van Spoorloos na gaan spelen...

LUUT

Best. Het kan mij niet schelen. Ik kom niet eens voor jou. Ik kom voor haar, voor Juliette. Omdat ik met haar te doen heb.

MAR

Het is toch wel echt belangrijk voor Luut. Hij voelt een groot gemis, een grote leegte.

LUUT

Hou je kop, Mar. Dat is mijn leegte. Daar moet jij je kop over houden.

Luut wil weglopen.

WOUTER

Okay. Laten we dat spel maar gaan doen. Ik weet het ook even niet. Iets met vragen stellen, zo was het toch?

LUUT

O, gaan we nu toch...?

WOUTER

Ja.

Wie begint?

JULIETTE

Begin jij maar.

Het is een tijd stil.

WOUTER

Wat zijn je hobby's?

LUUT

Ik heb geen hobby's.

WOUTER

Ik dacht dat je zei dat je een schildpad had.

LUUT

Dat is een huisdier, geen hobby.

Wat zijn jouw hobby's?

WOUTER

Ik heb ook geen hobby's.

Ik zou wel een hobby willen. Suikerzakjes verzamelen lijkt me wel wat. Lekker knippen en plakken, verder niks.

LUUT

Wat trekt je daar zo in aan? Is dat het suikerzakje op zich, met alle verschillende kleuren en merken en formaten? Of is het meer de bezigheid?

WOUTER

De bezigheid. Het niksige ervan.

LUUT

Dan kun je ook een stapel kranten nemen en die gaan verknippen.

WOUTER

Dat is waar, maar bij kranten houd je alleen maar snippers over. Het suikerzakje kun je inplakken.

LUUT

Dat kan met die snippers ook.

WOUTER

Suikerzakjes lijkt me toch leuker.

LUUT

Ik wil wel voor je sparen, als je dat fijn vindt.

Stilte

LUUT

We zijn zo net een gezinnetje.
Alleen is er een moeder teveel.

MAR

Niet leuk, Luut.

JULIETTE

Nu moet jij weer Wouter.

WOUTER

Doe jij niet mee?

JULIETTE

Dan moet je me eerst een vraag stellen.

WOUTER

Wat is je lievelingskleur?

JULIETTE

Geel.

WOUTER

Geel? Nietwaar.

JULIETTE

Welwaar.

WOUTER

Jouw lievelingskleur is dat rare blauw, dat een beetje naar paars neigt.

JULIETTE

Hoe kom je daar nou bij? Dat was misschien twintig jaar geleden zo, maar nu al heel lang niet meer. Nu is het geel, zachtgeel.

WOUTER

O, nou. Dat had je me dan wel eens mogen vertellen.

Voor hetzelfde geld had ik hier gestaan met twintig potten blauwe verf om jou gelukkig te maken, maar dat was dan mooi de verkeerde kleur geweest.

Wat is je beroep, Luut?

LUUT

Ik ben daar op het moment niet zo mee bezig.

Ik ga eerst eens reizen en daarna wil ik veel geld verdienen.

JULIETTE

Ik was eigenlijk aan de beurt.

WOUTER

O.

JULIETTE

Wouter, wat is je lievelingstoetje?

Of nee, wanneer hoorde je voor het eerst dat je een zoon had?

WOUTER

Wat?

JULIETTE

Je hebt me wel gehoord.

WOUTER

Wat is dit?

JULIETTE

Hoe lang wist jij al dat je een zoon had?

WOUTER

Je bedoelt... de mogelijkheid... of ik daar destijds bij stil heb gestaan vanwege...

JULIETTE

Nee, dat bedoel ik niet. Ik bedoel 'weten', hoe lang wist jij dat al?

WOUTER

Maar waarom vraag je dat?

JULIETTE

Ik ben dar wel nieuwsgierig naar en Luut en Mar denk ik ook

Het is een tijd stil.

JULIETTE

Kom op, Wouter. Hoe langer je erover doet, hoe erger je het maak. Zeg het.

WOUTER

Het was een rode envelop. Ik vond hem tussen de andere post op mijn ontbijtbord. Er zat een kaartje in waarop stond 'Schrik niet, ik heb een kind van jou. Als je nieuwsgierig bent, kom dan maar eens kijken. Liefs Mar'. Jij lag op de bank, je keek niet naar mij, je keek naar wolken die door de lucht joegen. Je zag eruit alsof je verkild was tot op het bot. Ik ging naar je toe, je pupillen waren samengetrokken tot kleine zwarte puntjes. Zo ongelukkig was je, zo vol pijn... de volgende dag zouden we voor het eerst naar die rouwdeskundige, weet je nog. En ik stond daar en ik kreeg het niet over m'n lippen. Ik heb de kaart verscheurd en in de prullenbak gegooid.

JULIETTE

En dat was dat?

WOUTER

Het leek het enige logische wat ik kon doen. Het was misschien fout, maar zo voelde het niet.. Het voelde als een steen die een berg afrolt. Die moet z'n spoor wel volgen.

JULIETTE

Je hebt Luut nooit gezien, in al die jaren?

WOUTER

Nee.

MAR

Godverdomme. Klootzak. Ik dacht het al.

Je wist het en je bent nooit komen kijken... Je wist het en je hebt ons de rug toegekeerd.

WOUTER

Ik denk dat ik even naar buiten ga.

JULIETTE

Loop je nu weg?

WOUTER

Ik wil ook wel blijven...

JULIETTE

Waarom heb je het gisteren niet gezegd? Toen ik ernaar vroeg?

WOUTER

Het klinkt misschien vreemd, Juul, maar ik heb het altijd gevoeld als een daad van liefde, niet van verraad.

Het is een tijdje stil.

JULIETTE

Neem me niet kwalijk, Luut. Ik kon me niet inhouden. Ik moest het hem horen zeggen. Vind je het erg?

LUUT

Ja.

JULIETTE

Het is ook erg.

MAR

Hier was ik dus al die jaren bang voor, Luut. Een vader die niet thuis geeft. En een echtgenote die er ook niet van gediend is.

Kom Luut, we gaan naar huis.

De Apfelstrüdel neem ik weer mee.

JULIETTE

Hij staat in de magnetron. Hij is nu wel ontdooid.

Mar en Luut vertrekken.

WOUTER

Moest dat zo?

JULIETTE

Dat leek me handig. Dan weet iedereen meteen waar hij aan toe is.

Ga je mij nog iets vragen, of moet ik het helemaal zelf zeggen?

WOUTER

Wat bedoel je?

JULIETTE

‘Goh Juul, hoe wist je dat? Hoe wist jij dat ik het wist?’

‘Nou Wout, ik heb dat kaartje ook gelezen en daarna heb ik het weer in de envelop gestopt en op je ontbijtbord gelegd.’

WOUTER

Jij wist het... Jij wist dat ik het wist...

JULIETTE

Ja, natuurlijk..

WOUTER

Jij heb het al die tijd geweten en nooit iets gezegd...

Waarom? Waarom in godsnaam?!

JULIETTE

Ik vond het te pijnlijk. Ik vond dat jij het maar moest zeggen.

Bovendien, toen op die bank, toen ik je aankeek met die pupillen, toen dacht ik dat jij het zag en begreep.

WOUTER

Wat begreep.

JULIETTE

Dat ik het wist, dat ik het kaartje had gelezen.

WOUTER

Dat dacht jij.

JULIETTE

Ja.

WOUTER

Maar je wist het niet zeker. Ik bedoel... Al die jaren heb je me rond laten lopen met een loodzwaar geheim. Al die jaren... Je lag bij me in bed, je zat met me aan het ontbijt. Heb je nooit gedacht 'goh, laten we het er eens over hebben'.

JULIETTE

Soms. En jij?

WOUTER

Soms.

JULIETTE

Maar we hebben het niet gedaan.

WOUTER

Nee, we hebben het niet gedaan.

DEEL II – MAR

MAR

(tot publiek) Ik lig in bed, ik sta op, ik ga weer liggen, en ik voel duizend dingen om de beurt. Een achtbaan. Ik zweet me een ongeluk, ik neem nog een glas, maar het helpt niet. 'Zie je wel, zie je wel' zeg ik steeds. Woede, triomf. Ineens lijkt mijn leven zo gek nog niet. De fuik van het huwelijk ben ik niet ingezwommen. Ik heb er spijt van gehad, ik heb de leugen in mijn stem gehoord als ik mezelf hoorde zeggen, dat ik meer het type van de minnares ben dan van de echtgenote. Dat klinkt niet zo overtuigend meer, als je dik in de vijftig bent, maar nu, vannacht... Alle clichés van vroeger zijn bewaarheid. Ik heb zin om dat intens tuttige

verkrampde huwelijkje grondig om zeep te helpen. Ik lust ze rauw. En ik ga het doen, voor Luut, voor mij, in naam van alle leugenachtigheid waarmee de boel zogenaamd draaiende wordt gehouden. Ik ga de boel oplazen.

Gek genoeg ben ik kwader op haar dan op hem. Zij heeft hem klem. In dit geval is de man de gevangene, toch wel. Dat hebben wij destijds niet goed gezien. Wouter is de gevangen prins. Als hij nog z'n lange haren had, dan kon ik er langs naar boven klimmen. Naar boven en dan... Wouter kon altijd goed kussen. Erg goed.

Luut... ik hoor hem praten door z'n mobieltje, hij babbelt met z'n geschifte vriendinnetje... Ik hoop dat het goed komt. Ik hoop het zo. We hadden het best fijn vanavond, het heeft ons tot elkaar gebracht, jaja... De ergste woede is overgewaaid. Hij is niet gaan gooien met dingen. Hij is gaan mediteren tegenover z'n schildpad. Het is een hel soms, maar we drinken de beker leeg, we doen het, wij wel. We leven, ja, dat mag ook wel eens gezegd. Oeioeioei, wat zak ik ineens weg in de mist. Ochtend. Nu al? Heb ik geslapen, ja toch wel. Of niet... Wat ben ik vannacht weer bezig geweest...

's middag komt er een email van Juliette met allerlei voorstellen en ideeën hoe we de omgang met Luut kunnen regelen, compleet met tijdspad erbij, en het is zo doordrenkt van betweterige redelijkheid dat... Voor ik het weet ben ik in mijn Mitsubitsi gesprongen en scheur ik naar ze toe.

JULIETTE

Ben je daar?

MAR

Ja.

JULIETTE

Jij bent niet een gebruiker van de telefoon, geloof ik.

MAR

Nee, nee. Ik wil graag de mensen zien als ik met ze praat.

Ik heb je email gekregen en... hoe moet ik het zeggen, ik vind het idioot. Het lijkt me erg voorbarig. Luut en ik moeten nogal bijkomen van wat we gehoord hebben.

JULIETTE

Dat begrijp ik. Wij ook. Maar ik dacht, laat ik praktisch beginnen.

MAR

Vast, maar niemand zit daarop te wachten. Het is alsof je je in Irak druk maakt over de organisatie van een landelijke klaverjasvereniging. Begrijp je wat ik zeg?

En daar komt nog iets bij, wij zijn niet hulpbehoevend. Wij kunnen ons heel goed zelf redden. Het is vast aardig bedoeld allemaal, maar het is niet zo dat jij op een hoger niveau staat dan wij. Jij bent niet de therapeut, je bent onderdeel van het probleem.

JULIETTE

Ik begreep dat Luut een vader nodig had. Zo kwam jullie ook bij ons. Dat klonk toch wel hulpbehoevend

MAR

Ja, een vader ja. Een vader zou goed voor hem zijn, maar dat is niet iets wat jij dan zo even bij elkaar kunt regelen. Het is niet zo dat jij, omdat jij Juliette van Heemskerk bent, dat jij dat dan

allemaal wel even in orde kan maken. Wij hebben een heel verleden achter ons, een heel leven.

JULIETTE

Maar dat schreef ik toch ook. Ik zei toch ook dat het me belangrijk leek om in elk geval iets te weten over Luut's problematiek.

MAR

Je had het over 'de knoop ontwarren' en 'dingen helen'. Hoe haal je het in je hoofd? Ik bedoel, ik hoop dat Wouter en jij een betere omgang met hem vinden dan ik, dat meen ik, dat gun ik hem ook, maar je moest eens weten. Als er dan weer midden in de nacht wordt gebeld en je denkt 'o god, wat nu weer. Is het de politie, is het het ziekenhuis, leeft hij nog? Nee, gelukkig hij is alleen maar half bewusteloos van de drank en de drugs.' En dan hup op de fiets door de stad, sterke koffie mee, aspirientjes, fles water. Ik heb heel wat nachten naast een stomdronken zoon gezeten. In nieuwbouwwijken, op industrieterreintjes, op de meest onaangename plekken die je kunt verzinnen. Dat is niet goed voor een mens. Het sloopt je, het zuigt je leeg. Op het laatst wil je alleen nog maar met je hoofd onder een kussen liggen, anders ga je gillen...

JULIETTE

Dat lijkt me niet gemakkelijk.

MAR

Nee, dat is ook niet gemakkelijk.

Vooraf omdat het dan ook nog een keer jouw schuld is. Hij heeft een keer al mijn vrienden en collega's een email gestuurd waarin hij schreef dat ik hem al in de baarmoeder probeerde te verwurgen. 'Haar moederkoek was taai als kneedgum. Ik worstelde uit alle macht, maar kwam niet vrij. Ze wou me niet loslaten met haar zuigende tentakels en haar wurgende kut.' Echt waar, dat stond er. Ook aan mijn ouders schreef hij dat, en aan mijn baas en aan mijn belastingmannetje...

Kinderen worden niet blanco geboren, Juliette. Dat hebben wij misschien ooit gedacht in onze onnozelheid, maar dat was een vergissing. Ze zijn al bijna af, ze ontrollen zich voor je ogen. Je kunt een jongen nog zoveel met poppen laten spelen maar op een gegeven moment pakt hij een gun en schiet hij je voor je kop.

JULIETTE

Wil je een glaasje water?

MAR

Nee...

Als jij Luut wilt zien, vergeet dan al die prietpraat. Vergeet je schema's, want wij van de familie Klok vegen onze kont daar mee af. Ja?

Waar is Wouter?

JULIETTE

In de tuin.

Buiten

MAR
Wouter! Wouter!
Kutbos.

Ze blijft staan en hijgt uit.

WOUTER
Wat kom je doen?

MAR
Ik kom praten.

WOUTER
Praten...
Hoe is het met Luut?

MAR
Niet goed. Hij was niet blij. Bepaald niet.
Hoe is het met jou?

WOUTER
Ook niet blij.
Je hebt een bom in mijn leven gerold.

MAR
Een kind.

WOUTER
Een bom.

MAR
Waarom ben je zo bang, Wouter? Waarom ben je zo'n wegloper? Dat wist ik niet.

WOUTER
Ik voel me nogal bedreigd, Mar. Gestalkt ook, erin geluisd. Op terroristische wijze.

MAR
Ik heb je niet gestalkt. Ik heb je een kaartje geschreven en ik heb je een kind gebaard. En wat heb jij gedaan? Jij hebt je kont gedrukt. En je hebt hem doodgezwegen.

WOUTER
Vast ja, vast.

MAR
Laten we... Misschien moeten we zeggen dat het 1-1 is. We zijn allebei niet keurig geweest, we hebben het allebei niet volgens het boekje gedaan. Zullen we dat doen?

WOUTER

1-1...

Ondertussen wordt het gewoon voorjaar. De hele boel zit vol vette knoppen. De vogeltjes zijn niet meer te houden... Is het waar? Is het echt waar? Weet je het honderd procent zeker? Want ik ga een test laten doen, dat zweer ik je.

MAR

Ja, het is echt waar, ik weet het zeker.

Stilte

WOUTER

Wil je even m'n hand vast houden?

MAR

Je hand vasthouden?

WOUTER

Ik heb last van duizelingen.

Het begon gisternacht. Ik werd wakker en ik was bang om uit mijn bed te vallen. Hoe vind je die? Ik keek naar vroeger en dat was een afgrond en ik keek naar de toekomst en dat was ook een afgrond, en zelf lag ik op een smal richeltje ertussenin. Een soort hoogtevrees, pure ontzetting, maar dan in de tijd. Heb je daar ooit van gehoord? Tijdangst?

MAR

Het zal wel met dit te maken hebben. Denk je niet?

WOUTER

Dat lijkt me wel, ja. Vooral omdat het begonnen is na jouw annunciatie.

MAR

Wat voor huwelijk hebben jij en Juliette?

Praten jullie nooit?

WOUTER

Niet over onze relatie, als je dat soms bedoelt. Daar hebben we allebei een hekel aan, dingen bespreekbaar maken.

MAR

Dan zal gisteren jullie wel aan het denken zetten. Of niet?

WOUTER

Juliette heeft allerlei echtparendingetjes van het Internet gegoogled. Meteen vannacht. Elkaars hand vasthouden en dan door die hand elkaars adem overnemen... zeggen wat je leuk vindt aan elkaar... Jouw schema is ook in gebruik genomen.

MAR

Zijn jullie gelukkig samen?

WOUTER

Wat een vraag.
Wil je dat nú weten?

MAR

Het hoeft niet.

WOUTER

Wij hebben een goed huwelijk. We hebben zo'n twintig, dertig jaar op een prettige manier langs elkaar kunnen leven, maar eerst door haar ziekte, en nu door dit, nu moeten we elkaar in de ogen kijken, en dan denk je soms 'Hou ik van haar? Hou ik genoeg van haar? Hoe deden we dat maar weer?' Dan zijn we twee continenten die in verschillende richtingen drijven. Ik zat laatst te janken in de auto, vanwege haar ziekte, en het volgende moment bedacht ik dat als ze dood zou gaan, dat ik dan een escort kan laten komen, en daar werd ik dan weer heel opgetogen van. Verschrikkelijk, toch?

MAR

Dat weet ik niet.

WOUTER

Het slaat allemaal nergens op, een mens. Je wordt geleefd door iets binnen in je, en je begrijpt het niet. Een drang. Je doet wat, je weet zelf niet waarom en voordat je het weet is je leven veranderd in een stompzinig verhaal waarvan je denkt dat gebeurt alleen anderen, zo ga ik niet worden.
Ik heb zin in een sigaret.

MAR

Ik kan je niet helpen, ik rook niet.

WOUTER

Ik ook niet, maar ik heb wel zin.

MAR

Hoe is het eigenlijk met je werk?

WOUTER

Slecht. Ook al slecht, dankje.

MAR

Hoezo?

WOUTER

Ik begrijp deze tijd niet meer. Ik ben het contact kwijt.

MAR

Onhandig voor een journalist.

WOUTER

Ja, verrekte onhandig. Het gaat nergens meer over. Geld, angst, ego, hysterie. Niemand vindt meer iets, niemand staat meer ergens voor. Veel geschreeuw, verder niks.

Het enige leuke vind ik Azië. Zij gaan ons van de kaart vegen, zoals je misschien wel weet. Lijkt me erg verfrissend.

MAR

Foei. Je bent cynisch geworden. Dat mag niet, Wouter.

WOUTER

Nee, niet cynisch. In onze tijd was dat gewoon anders. We zaten er met onze neus bovenop. We waren echt betrokken. Daar zat geen millimeter tussen.

MAR

We deden alsof.

WOUTER

Nietwaar. Dat mag je niet zeggen. Niet jij. Wij hebben daar toch echt in geloofd, een wereld die verbeterd kon worden, mensen die verbeterd konden worden. We hadden schijt aan de menselijke natuur, schijt aan hoe dingen nou eenmaal waren. Vaste structuren, erfelijkheid, neurotransmitters, het kon ons gestolen worden. Wij gingen de boel domweg veranderen. Daar geloofden we in.

MAR

Ja, daar geloofden we in.

Ik heb vorig jaar mijn verzameling feminisme en socialisme op Koninginnedag verkocht. Of eigenlijk weggegooid, niemand wou het hebben.

WOUTER

Ach nee. Echt waar?

Verdomme, Mar. Dat vind ik niks voor jou. Wat treurig. Dat vind ik zo erg, mensen die dat verkopen. Ik had altijd gedacht, Mar gaat door tot het bittere einde.

MAR

Het betekent niks meer. Het komt door de gebouwen. Eerst de muur... Toen die torens...

Weet je nog:

(zingt) "Avanti popolo, alla riscossa, bandiera rossa, bandiera rossa."

WOUTER

Ja...

Ik zou het nu niet eens meer kunnen, tegen een muurtje. Ik zou door m'n rug gaan.

MAR

Vast niet.

WOUTER

Jawel.

MAR

Ik heb je nooit kunnen vergeten, weet je dat. Ik wou het wel, maar het lukte niet. Ik kreeg je niet uit mijn hoofd.

WOUTER

Maar je hebt toch wel mannen gehad? Vrienden?

MAR

Ja, maar nooit lang. Niemand heeft ooit echt voor mij gekozen. Niemand. Kun je je dat voorstellen?

WOUTER

Nee. Onbegrijpelijk. Schandalig.

MAR

Ze wouden wel met me neuken, maar ze wouden niet bij me blijven. Nooit langer dan een jaar. Klootzakken.

WOUTER

En die bootsman?

MAR

Dat is bijna voorbij. We zijn in het stadion aangeland dat hij razend wordt, als ik het aanrechtboekje op de verkeerde plaats hang. De vraag is alleen nog wie het als eerste opdoekt. Jij wou ook niet bij me blijven.

WOUTER

Ik had al een vrouw.

MAR

Die foto die Juul mij mailde, toen is het gebeurd. Wij dansten de hele avond, er hing iets in de lucht, maar je ging met haar mee naar huis. Volgens mij omdat je tegen haar opkeek. Je was gevleid door het idee dat zo'n vrouw met een ragfijn kettinkje en een peperduur bh-tje, dat zo iemand iets met je wou.

WOUTER

Dat weet ik niet, Mar.

MAR

Nou ik wel. Later, in het steegje, toen heb ik het gevoeld. Dat was spijtneuken, niet meer en niet minder. Iedere stoot zat boordevol spijt.

WOUTER

Fijn dat jij het allemaal zo goed weet.

Zullen we even onze mond houden?

Even luisteren naar het knisperende voorjaar?

Het is even stil.

MAR

Zou je me vast willen houden? Zou dat kunnen alsjeblieft?

Wouter aarzelt. Hij omhelst haar

WOUTER

Ik ben bang dat dit jaar alles te vroeg is opgekomen. Eén nachtje vorst en het is allemaal dood.

MAR

Je had niet zo min over dat muurtje mogen praten.

WOUTER

Ik heb ook wel aan jou gedacht. Je had altijd iets heel prettigs en warmes en ook verdorvens, heel rustgevend vond ik dat. Als ik in het donker lag, dan dacht ik soms je buik te zien en je borsten. Als een witte, gloeiende aanwezigheid...

Ze kust hem.

Wouter en Mar komen binnen.

JULIETTE

Waar waren jullie? Ik zocht jullie.

WOUTER

Buiten. In het beukenstuk.

JULIETTE

In het beukenstuk?

Ik heb gekeken, ik zag jullie niet.

WOUTER

Misschien dat we vanuit jouw gezichtspunt achter een boom stonden.

MAR

Er zijn hier hele dikke bomen.

WOUTER

We waren vlakbij de grafjes.

JULIETTE

Heb je die laten zien?

Er zitten natuurlijk geen echte lichaampjes in... Het is symbolisch.

Hebben jullie goed kunnen praten?

MAR

Ja.

JULIETTE

Fijn.

Wil je iets drinken, Mar?

MAR

Nee.

JULIETTE

Wat kijken jullie? Is er iets?

Zeg het nou maar. Ik heb geen zin meer in stiekem gedoe. Wat is er gebeurd?

WOUTER

Er is een kus geweest.

JULIETTE

Een kus.

WOUTER

Ja.

JULIETTE

Was het een fijne kus?

WOUTER

Jawel.

JULIETTE

En verder?

WOUTER

Verder niets.

JULIETTE

Maar wat betekende die kus?

WOUTER

Dat weet ik niet. Die kus betekende... een kus.

MAR

Ik zeg het maar eerlijk We stonden daar, je denkt, het is voorbij, het is zoveel jaar geleden, en ineens lijkt het toch of het gisteren was.. Ik weet niet hoe het voor Wouter is, ik hoop alleen dat we... eerlijk kunnen zijn. Aan bepaalde conventies hebben we toch altijd lak gehad.

JULIETTE

Jij, Mar. Ik niet. Ik hou heel erg van conventies.

Wouter trouwens ook. Hij kon vroeger nogal revolutionair en bevlogen uit de hoek komen, maar het is de grootste conservatief die er rondloopt op deze aarde. Als ze de indeling in de Albert Heijn veranderen, dan wordt hij al woedend, dan roept hij de bedrijfsleider ter verantwoording. Dus... ik weet niet wat je hier komt doen, maar een nieuwe vrouw, ik denk eerlijk gezegd niet dat hij dat aankan.

Misschien als ik van hem afga, dat zou kunnen. Dan maak je een kans. Maar anders...
Wat denk jij, Wouter?

WOUTER

Ik denk niet zoveel. Ik heb ook even geen zin om na te denken.
Hebben de kippen al eten gehad?

JULIETTE

Ik vind best dat je me even antwoord mag geven.
Ik word hier nogal zenuwachtig van. Heb je spijt, spijt dat je ooit voor mij voor hebt gekozen?
Wil je liever bij Mar zijn?

WOUTER

Wil je alsjeblieft ophouden?

JULIETTE

Ik zou het prettig vinden om te weten waar ik aan toe ben.

WOUTER

Ik ook. Ik zou dat ook wel willen weten.
Wat wil je nou eigenlijk? We zitten de halve nacht te praten, we zitten middenin een
zelfgeknoopte relatietherapie, ik weet van voren niet meer dat ik van achteren leef en nu wil je
dat ik mij uitspreek?
Ik leef mijn leven, dat is duidelijk genoeg, toch? Ik doe wat ik doe. Mijn daden spreken voor
zich, mag ik hopen.

JULIETTE

Nee. Eigenlijk niet.
Ze spreken wel, maar met gespleten tong.
Dus...

WOUTER

(zingt) "Ontwaakt verworpenen der aarde
Ontwaakt, verdoemd in hongersfeer
Reedlijk willen stroomt over de aarde
En die stroom rijst al meer en meer.
Sterft gij oude vormen en gedachten
Slaaf geboornen ontwaakt, ontwaakt
De wereld steunt op nieuwe krachten
Begeerte heeft ons aangeraakt"

JULIETTE

Wat wil je, Wouter?

WOUTER

Ik wil rust. Ik wil even geen gezeur en gezeik aan mijn kop. Kan dat?

JULIETTE

Dit is geen gezeur en gezeik.

Wouter pakt een doos en zet die over zijn hoofd, een lege computerdoos bijvoorbeeld.

WOUTER

Is dit misschien duidelijk genoeg?!

MAR

Ik ga. Ik wil me hier niet in mengen.

JULIETTE

Dat begrijp ik. Ik geloof niet dat je hem meekrijgt nu.

Heb je nog nagedacht over die foto?

MAR

Welke foto?

JULIETTE

Die dansfoto. Heb je al een idee welk nummer dat kan zijn?

MAR

Nee.

JULIETTE

Weet jij het Wouter?

Wouter! Weet jij het?

WOUTER

Wat?

Hij haalt de doos van zijn hoofd.

JULIETTE

Weet jij op welk nummer jullie dansten?

WOUTER

Is dat belangrijk nu?

JULIETTE

Ja, dat is belangrijk ja. Dat is ons verleden, dat is wie wij zijn.

Als je dat soort dingen onopgemerkt voorbij laat gaan, wat voor leven heb je dan?

Waarschijnlijk het soort leven waarin er ineens een kind uit je buik floept. Of waarin je wat vage herinneringen hebt over een café met vissen en dat er bepaalde gevoelens waren en dat er een bepaald soort verloop was tussen Juliette en Mar, maar hoe lang dat geweest is, al sla je me dood. Er is ergens iets geneukt, maar wanneer en met wie...

Ze rukt foto's tevoorschijn.

Hier. Ik weet het nog precies. Ik hoef het maar tevoorschijn te trekken.

Winter 1979, 30 centimeter sneeuw in één nacht. Wouter en ik worden wakker met een striemende kater van een feestje van Josien Bokking.

Hier. Voorjaar 1979. De eerste verbouwing. Elektricien Albert Shock, zo noemde ik hem, omdat hij zo vaak onder stroom had gestaan. Trillende vingers, afwezige blik. De eerste keer dat hij hier kwam, vond ik na afloop een drol op de wc-deksel.

Hier. Mei 1984, een paard dat 's morgens vroeg los in de tuin loopt. Enzovoort, enzovoort. Alles keurig in het gelid. Alles geboekstaafd. Bijgehouden. Niet onopgemerkt gebleven. Maar goed, dat is kennelijk allemaal onbelangrijk en overbodig. Alles mag rechtstreeks het afvoerputje van de geschiedenis in.

Jullie hebben een puinhoop van mijn leven gemaakt, een totale puinhoop. Het was allemaal één grote leugen, ik hield iets bij wat er niet toe deed, want achter mijn rug hebben jullie zo'n beetje kinderen verwekt. Tegen muurtjes en in steegjes.

Ze begint met de foto's te smijten.

JULIETTE
Weg ermee.

WOUTER
Juliette...

JULIETTE
Wegwegwegweg. Jij bent niet de enige die zich woest kan gedragen.
Zo. Nu lust ik wel een glaasje. Heb je een glas wijn voor mij?

WOUTER
Jawel.

JULIETTE
En jij, Mar? Kom. Eentje om het af te leren.

MAR
Het is goed dat je je uit.

JULIETTE
Voor de bloeddruk, bedoel je. Ja, opkroppen heeft geen zin.
Wat wil je drinken, Mar? Een rode wijn? Een witte wijn?

MAR
Ik ga.

JULIETTE
Wil de volgende keer wel eerst even bellen? Dan kunnen we veiligheidsmaatregelen treffen.

Mar loopt weg.

Juliette en Wouter blijven achter.

Juliette steekt twee vingers op. Wouter loopt naar haar toe en omhelst haar.

JULIETTE
Ik denk dat dit goed is. Alles zeggen en dan maar zien.

WOUTER

Maar misschien dat we vanavond gewoon rustig bij elkaar kunnen zitten. En dat we even niets zeggen. Gewoon zitten.

JULIETTE

7 april. Het is avond en we zitten op de bank.

DEEL III- WOUTER

WOUTER

(tot publiek) Vandaag gaat Luut komen. Juliette heeft hem gemaïld, heeft hem gepaaid, heeft hem gesmeekt en vandaag zal hij er zijn...

JULIETTE

Wat denk je Wout, zou Luut van avocado met garnalen houden?

WOUTER

Ja vast. Wie houdt er niet van avocado met garnalen?

JULIETTE

Nou, toch best veel mensen. Het is al met al een speciaal soort groente. Het zit een beetje tussen groente en fruit in, met die rare grote pit... En dan garnalen, ik denk niet dat Luut vaak dingen tegen zijn zin heeft moeten eten, wat denk jij, en garnalen is niet iets is wat je normaal zomaar leert eten, zonder lichte dwang van je vader of je moeder... Ik denk dat hij van Mar precies mocht eten wat hij wou, wat denk jij?

WOUTER

Dan laat je de garnalen nog even uit de avocado, en dan kun je later de garnalen alsnog in de avocado stoppen.

(tot publiek) Alles is mij teveel. Bij alles denk ik 'wat een gedoe', 'nu even niet', 'hou toch je kop'.

JULIETTE

Ja, dat is wel een idee. De kip, daar ben ik en elk geval zeker van. Dat heeft Mar me gemaïld. En de gebakken aardappelen. Hij wou het niet zeggen. Gek niet?

WOUTER

Hij vond het waarschijnlijk teveel gedoe. Overdreven, opgeprikt. Zoiets.

JULIETTE

Vind jij dit opgeprikt?

Ik ben gewoon lekker aan het koken.

WOUTER

(tot publiek) Ik wou soms dat ik doof was. Gebarentaal, heerlijk lijkt me dat. Als je er geen zin in hebt, dan kijk je gewoon niet. Dan laat je de ander wild gesticuleren en je kijkt gewoon niet.

JULIETTE

Het is bijna zover. Nog vijf minuten en het is vijf uur. Ik heb de badmintonrackets klaar gelegd. Misschien dat hij dat leuk vindt...

WOUTER

(tot publiek) Het is niet dat ik geen liefde voel, dat is het niet eens. Het is...

JULIETTE

Oja, de jeu de boules. Het kleine balletje ontbreekt, maar ik heb het vervangen door een pingpongbal.

WOUTER

Een pingpongbal?! Een pingpongbal?!

JULIETTE

Ja...

WOUTER

Wat denk je dat er gebeurt, als zo'n zware ijzeren kogel zo'n pingpongballetje raakt? Knak. Die wordt vermorzeld, daar blijft niks van over.

JULIETTE

Zou het?

WOUTER

Natuurlijk. Dat is knak en over. Knak
Bovendien een pingpongballetje rolt niet. Die blijft steken achter het eerste het beste twijgje.
Dan kun je beter een kiezelsteen van de oprit nemen.

JULIETTE

Een kiezelsteen? Denk je?

O...

Ze wil naar buiten gaan.

WOUTER

Nee, laat nou maar. Dat komt zo wel. Dat doen we zo wel. Als hij tenminste van jeu de boulen houdt.

JULIETTE

Denk je dat hij er niet van houdt?

WOUTER

Hou op, Juul. Hou op.
Het komt wel goed.

(*tot publiek*) Flitsen van angst, soms, tuimelingen, het vermoeden dat er putten zijn zonder bodem en dat ik daar wel eens heel gemakkelijk in kan vallen. Juliette en ik grijpen elkaar soms vast. We vrijen als bezetenen, maar het helpt niet. Het lijkt zelfs of het bijdraagt aan de radeloosheid..

JULIETTE

Daar zijn ze. Ik hoor de auto.

WOUTER

Komt Mar dan ook mee? Nee! Redden die zich redden kan!

JULIETTE

Ze gaat meteen weer weg. Dat hebben we afgesproken.

WOUTER

En daar gaan we haar aan houden.

Mar en Luut komen binnen.

MAR

Daar zijn we weer. Dit keer met een goed humeur.

Wat staan de narcissen mooi te spetteren in het gazon. En wat zijn de vogels vrolijk. De beuken hebben een lichtgroen rokje aan. En iedereen is in zijn sas.

Ik heb de Apfelstrüdel weer meegenomen.

JULIETTE

Lekker. Dankjewel.

MAR

Hij is alleen weer ingevroren.

JULIETTE

Nou, dan zetten we hem gewoon weer in de magnetron. Dan gaan we hem gewoon weer defrosten. Wat maakt het uit.

Dag Luut.

LUUT

Dag.

WOUTER

Dag.

Fijn dat je kon komen.

MAR

Nou, ik ga.

Daag, veel plezier. Auf Wiedersehn. Zie je, ik kom en ik ga meteen weer weg en ik heb niets kwaads gezegd. Ik kan het wel.

Mar af.

JULIETTE

Welkom. We zijn ontzettend blij dat je er bent.

WOUTER

Ja.

JULIETTE

Ik weet niet hoe het allemaal gaat lopen, maar van u af aan hoor je erbij. Dat wil ik je alvast zeggen. Dat je dat weet.

LUUT

Nog bedankt voor de foto's.

JULIETTE

Ja? Vond je ze leuk?

LUUT

Ja.

JULIETTE

Ik heb hem wat foto's gemaald, van jou en van Mar en van mij...

We gaan hier allerlei dingen doen, ik heb hele programma's in mijn hoofd... jullie hebben inspraak, hoor... leuke dingen, maar ook dingen die nodig zijn voor jou, of voor ons... ik verheug me er in elk geval enorm op, en die leegte, daar verzinnen we wel wat op. Maak je geen zorgen, dat komt goed. Okay?

Ik heb dat ook een tijdje gehad, leegte. Zo hol en nietig voelde ik mij. Net een dode muis waar ze een omgekeerde bloempot overheen hadden gezet. Afijn.

LUUT

Wat was er dan?

JULIETTE

Ach niks, miskramen. Drie op een rij. Alle drie kwamen ze morsdood ter wereld. 2 mei '81, 14 september '82, 18 januari '84. Ik was gereduceerd tot een mislukt moederdier.

Ik heb jaren lang op de bank gelegen en voor mij uitgekeken. Mijn ziel was verschrompeld tot het formaat van een erwt. Als ik mijn hoofd schudde kon ik hem horen rollen.

Maar goed, dat is verleden tijd nu. Ik ben weer tot leven gekomen. En als ik nu omkijk...

LUUT

Hoe heb je dat gedaan?

JULIETTE

Omdat ik er foto's over ging maken, denk ik. Leegte, deel één, twee en drie. Grote leegtes, kleine leegtes, de leegte tussen de mensen, de leegte tussen de dingen, ijle luchten, verre schaduwen...

Ik kan er alleen maar naar raden hoe dit voor jou moet zijn.

Hoe heb jij dat gedaan, al die jaren?

LUUT

Ach. Er zijn veel kinderen die hun ouders niet kennen.

JULIETTE
Maar toch.

LUUT
Ik heb wel veel domme dingen gedaan, dat wel.

JULIETTE
Oja? Wat dan?

WOUTER
Misschien dat we eerst even...

JULIETTE
Wat.

WOUTER
Nouja, misschien dat we eerst even moeten acclimatiseren, Luut misschien ook, voordat we het gaan hebben over miskramen en leegtes.

LUUT
Ik vind dat helemaal niet erg om te praten.

WOUTER
Okay, ik ook niet, ik dacht... nouja.
Waar hadden we het over?

LUUT
Mijn domme dingen. Zij wou weten wat voor domme dingen ik heb gedaan.
Dat is een hele lijst. Maar veel ruzie zoeken, er oprammen. Dingen vernielen.

JULIETTE
Dat moet heerlijk zijn, als je dat kunt. Als je je zo kunt laten gaan, dat moet enorm opluchten.
Ik ben meteen jaloers.

LUUT
Dat is ook zo, het is heel intens, zo lang als het duurt.

JULIETTE
Ik heb één keer een Volvo bewerkt met een naaldhak. Dat gaf me een diep gevoel van verrukking. Zoiets als je kletsnat laten regenen in een zomerjurk. Kun je het je voorstellen?

LUUT
Jawel. Dat kan ik me erg goed voorstellen.

JULIETTE
Nou kijk eens aan. Dan hebben we al één herkenningspunt. Ik denk dat we het heerlijk gaan krijgen. Echt waar.

WOUTER

Welke Volvo was dat?

JULIETTE

Onze Volvo. Of jouw Volvo. Dat was na die borrel van Gerti, waar jij je zo vervelend gedragen hebt, weet je nog?

WOUTER

Was jij dat?

JULIETTE

Ja... Sorry, dat had ik moeten zeggen.

Als je wilt, Luut, kun je zo een baantje bij me krijgen. Ik ben met een project bezig. Ik wil al mijn foto's op het internet te zetten. Met verhaaltjes erbij. Dat is een gigantisch karwei. Heel veel scannen. Misschien wil jij mij helpen.

LUUT

Ja...

JULIETTE

Dan betaal ik je gewoon. Wat is normaal voor zoiets? Vijf euro? Of vindt je dat te weinig?

LUUT

Als het een baantje is, dan wel misschien.

JULIETTE

Wat vind jij dan normaal?

Weet je wat? We maken er twaalfvijftig van. Dan zijn we allemaal blij.

WOUTER

Joepie, twaalfvijftig. Dat is wel om in een kleine polonaise uit te barsten.

JULIETTE

Zo, nu wil ik een foto van je maken. Vind je dat goed?

LUUT

Jawel.

Juliette pakt een camera en richt die op Luut.

JULIETTE

Goed onthouden 10 april 2006.

Ja, dit is mooi. Dit is heel mooi

Ik ben zo blij ben dat je er bent, begrijp je. Ik heb op je gewacht. Met mijn lege handen en mijn lege hart en mijn domme hoofd.

Hou je van avocado met garnalen?

WOUTER

Juul, ik heb het idee dat je even gas terug moet nemen.

Je bent nogal hyper.

JULIETTE

Sorry, neem me niet kwalijk.

LUUT

Het maakt niet uit.

JULIETTE

Wouter, misschien dat jij het even over kunt nemen.

WOUTER

Goed.

Misschien dat even naar buiten kunnen gaan.

JULIETTE

Ja. Gaan jullie maar even.

Als jullie gaan jeu de boulen, dan moet je even een kiezelsteen pakken.

Buiten. Wouter en Luut.

WOUTER

Ik ben niet zo gewend de vader uit te hangen. En jij niet zo gewend de zoon. Aan de andere kant, je bent ook al weer een volwassen vent... Dus ja... Misschien dat we samen... Ik weet het niet... Op de reclame zie je ze dan altijd schaken en jenever drinken. Vind ik niet verkeerd. Of biljarten. Tien over rood. Ook goed. Wat denk je? Gewoon eens even zien, stap voor stap.

LUUT

Ik hou niet zo van biljarten.

WOUTER

Waar houd jij dan van?

LUUT

Ik weet het niet.

Kun je hier hout hakken?

WOUTER

Jawel.

Er staat hier vlakbij een boom, die nodig om moet, een verrotte hazelaar.

LUUT

Ben jij dat ook?

WOUTER
Wat.

LUUT
Ben jij een verrotte boom die nodig om moet?

WOUTER
Misschien wel.
Maar niet door jou.

LUUT
Als jij mijn vader was geweest, wat had ik dan van jou kunnen leren?

WOUTER
Ik ken veel vogelsoorten, ook het gezang. Leeuwerik, roodborst, wielewaal...
Ik kan aardig schaken. Voetballen vind ik leuk. Ik had je met rechts en links leren schieten.
Hutten bouwen, timmeren. Jeu de boules, we kunnen een potje jeu de boulen.

LUUT
Dat zijn allemaal hobby's.

WOUTER
Ja.

LUUT
Maar wat had je me geleerd over het leven?

Het is een tijd stil.

WOUTER
Ik weet het niet. Ik weet het echt niet...
Het is niet dat ik niets wil zeggen, het is... de wereld verandert zo snel, ik denk dat jij er al
meer verstand van hebt, meer van begrijpt dan ik.
Vroeger was dat anders, wat ik dan mee had gemaakt gold dan ook voor jou, maar nu...

LUUT
Maar en zijn toch wel dingen die je een kind wilt bijbrengen. Waar gaat het om in het leven?

WOUTER
Ja, waar gaat het om... Ik weet niet, of ik het kan, je vader zijn... Ik ben het kwijt, de greep,
het stuur, hoe je ook noemen wilt. Ik zie de hele tijd een steen met een razende vaart een berg
afdenderen. Ik kan hem niet stoppen. Misschien dat we beter de rollen om kunnen draaien. Ik
zou zelf wel een vader kunnen gebruiken.

LUUT
Ik heb nog wat voor je meegenomen.

Hij haalt een paar suikerzakjes tevoorschijn.

LUUT

Drie verschillende modellen. Misschien kunnen we die in gaan plakken. Dan kan ik met Juliette aan de foto's werken en interessante gesprekken voeren, en dan ga ik met jou af en toe suikerzakjes plakken.

Hij geeft hem de suikerzakjes aan.

WOUTER
Nee, dankje.

Luut gooit de suikerzakjes op de grond.

LUUT
Voor als je je mocht bedenken...

WOUTER
Wil je dat even oprapen?

LUUT
Waarom?

WOUTER
Omdat we hier niet dingen op de grond gooien.

LUUT
Ga je nu toch de vader uithangen?

Luut raapt ze op. Hij begint te zingen: het lied 'De vondeling van Ameland'

LUUT
"Op het strand van Ameland
was hij als zuigling aangespoeld
overboord gegooid
en op een reddingsboei gebonden.
Hij had zich op de golven
als in de baarmoeder gevoeld
en schreeuwde tot hij
door een jutter werd gevonden.

Ameland sprak schande van de jutter
een zonderling die leefde van de wind
en die al de raarste dingen had gevonden
hoe kwam die jutter nu weer aan dat kind.
Als hij er daags op uit ging om te juten
moest de zuigling altijd met hem mee
en toen die na een jaar begon te praten
was zijn eerste woordje: zee.

Op het strand van Ameland
speelde de kleuter jarenlang
de jutter was zijn meester

die hem wijze lessen leerde
hij stond wijdbeens in het zand
was voor de woeste zee niet bang
schreeuwde net zo lang
tot het tij zich keerde.

Ameland sprak schande van de kleuter
de vondeling die spotte met de wind
hoe was het in vredesnaam toch mogelijk
dat de zee zich terugtrok voor een kind
wat hij riep zou niemand kunnen zeggen
dat was uit de verte moeilijk te verstaan
en toen ze het de jutter vroegen zei die
volgens mij roept hij: ik kom eraan.

Ik kom eraan ik kom eraan
zee zon wind, oceaan
ik kom eraan

Op het strand van Ameland
stond hij als knaap in de avondzon
hij zei geen woord
begon zich langzaam uit te kleden
de vloed kwam hem tegemoet
hij zag alleen de horizon
draaide zich nog eenmaal om
en liep regelrecht de zee in

Ameland sprak schande van de jongen
die naakte zonderlinge vondeling
men had zich boven op het duin verzameld
omdat men voelde dat er iets gebeuren ging
toen begon hij plotseling te schreeuwen
zo hard dat het tot aan de duinen klonk
even zagen ze hem op het water lopen
voor hij in de diepte zakte en verdronk

Ik kom eraan ik kom eraan
zee zon wind, oceaan
ik kom eraan

Ik kom eraan “

WOUTER

Ik kan je toch wel iets zeggen. Ken je die film over bevruchting? De spermacellen die als een razende voort zwemmen op zoek naar het eitje. Die ziedende staartjes. En ondertussen zijn in dat zaadje moleculen aan het werk, sommige tolleren rond, sommige hakken anderen in stukken, sommige zoeken uit en transporteren. Een kleine fabriek in vol bedrijf, klaar voor

wat komen gaat. Het leven dat zijn weg zoekt, zich naar binnen wurmt. En dat jou daarvoor gebruikt.

De natuur doet, het leven doet, de maatschappij doet, en jij zit daar middenin. Als jij mijn zoon was geweest, dan had ik je geleerd dat er maar één zinnige houding is en dat is een houding van verzet. Opstand. Proberen je leven en het leven van anderen te onttrekken aan die mechanische loop, aan hoe de dingen nou eenmaal gaan. Proberen te dromen van iets anders. Ik had je Camus laten lezen, een belangrijke denker, Friedrich Engels, en ja toch ook gewoon Marx. Lezen moet je ze. Misschien wel juist nu, voor jouw generatie misschien dat die hier weer iets nieuws uit kan destilleren... Nadenken, hoe de dingen zitten, hoe het beter kan. Dat toch wel.

LUUT

Ik wil juist leren hoe ik kan meedoen met de wereld, de dingen aanvaarden zoals ze zijn.

WOUTER

Maar hoe dan? Hoe kun je al die shit aanvaarden? Het leven is domweg niet goed genoeg. Ik zeg het hard, want er zijn veel mooie dingen. Ik zit hier met jou, het begint te schemeren, alles wordt geheimzinnig. De dingen lijken verbonden door een onzichtbare zinding, maar toch... Het is niet goed genoeg. Waar je ook kijkt, overal is ellende en stompzinnigheid... En zeg niet, dat ik daar zelf ook bijhoor en aan bijdraag, want dat weet, dat weet ik maar al te goed.

LUUT

Hoe kun je een kind op de wereld zetten en het vervolgens vertellen dat dat leven dat jij hem cadeau hebt gegeven niet deugt? Hoe kun je dat doen?

WOUTER

...

LUUT

Moet je niet voordat je een kind krijgt, weten hoe dat moet, het leven?

WOUTER

Als we dat deden, dan was de mens al lang uitgestorven.

LUUT

Maar je bent een verplicht een weg te vinden voor dat kind. Dat ben je verplicht.

WOUTER

Goed, ik zal m'n best doen.

LUUT

Ik... ik heb last van verbijstering. Ik ben een keer zo verbijsterd geraakt dat ik me niet meer kon bewegen. Het begon... het was op de wc. Ik kon er ineens niet meer over uit dat als je gepoept hebt, dat je dan een stuk papier pakt en dat je het dan zo'n beetje schoon probeert te wrijven, met zo'n stuk papier, wat dus nooit goed lukt, zeker niet als daar haren groeien.

WOUTER

Dat is inderdaad een buitengewoon gore en verbijsterende gewoonte.

LUUT

Maar daarna schoot ik door: dat papier, de drol beneden mij, ik die daar zat, tot het punt dat ik elke herkenning kwijt was. Op het laatst kon ik niet meer begrijpen dat er überhaupt iets bestond. Als er niets was, ja, dat zou ik het kunnen begrijpen, logisch, waarom zou er in godsnaam iets bestaan, wie had erom gevraagd, maar dít, zomaar dit, hoezo dit, waarom niet dat... en wat ik dan nog het gekste vond is, ik, dat 'ik' besta. 'Ik', begrijp je? De wereld was zo vreemd en zo kilometers ver weg, dat ik in een kolk raakte, tot op het punt dat ik niet meer kon bewegen.

WOUTER

En wat toen?

LUUT

Op een gegeven moment begon Mar op de deur te bonken en te jammeren. 'Is er iets Luut? Gaat het wel goed?'

Ik kon nog net 'nee' zeggen. Toen heeft ze de buurman erbij gehaald en toen is de deur opengebroken. Ik zat daar met de broek op mijn enkels. Het rare was, terwijl ik totaal verkramp was en nergens meer wat van begreep, schaamde ik me dood. Alles was weg, maar de schaamte was er nog.

WOUTER

Je bent echt een zoon van mij.

Juliette komt op.

JULIETTE

Ik heb een kommetje soep. Kippensoep. Willen jullie hier een kommetje soep, of komen jullie binnen?

WOUTER

Laat ons. Laat ons nou eindelijk eens met rust, verdomme! Kunnen we dan geen moment rustig praten?!

Juliette loopt weg, draait zich om en gooit de kippensoep over Wouter.

JULIETTE

Hier.

WOUTER

Auw.

JULIETTE

Ben jij gek geworden, met je gestoorde onhebbelijke gedrag.

Als het aan jou had gelegen, dan was hij hier niet. Ik heb hem uitgenodigd. Ik heb gezorgd dat hij hier kwam. Niet jij. Jij had hem domweg doodgezwegen voor de rest van ons leven.

WOUTER

Voor jou. Voor jou heb ik dat gedaan. Ik heb mijn jongen opgeofferd voor jou. Ik ben nooit naar hem toe geweest voor jou. Ik heb hem nooit opgezocht. Ik wou het, ik wou het zielsgraag, maar ik heb het niet gedaan. Al die jaren, ik had op de rand van de zandbak

kunnen zitten, langs het voetbalveld kunnen staan. Ik had met hem kunnen stoeien, indiaantje spelen wat niet al. Hutten bouwen. Ik had dolgraag een keer een hut gebouwd met mijn zoon. Maar ik heb het allemaal nagelaten. Voor jou, om jou geen pijn te doen.

JULIETTE

Dat had je beter niet kunnen doen.

Ik denk dat het heel prettig was geweest, af en toe en kind in huis. Ik denk dat het mij veel goed had gedaan.

WOUTER

Oja?

JULIETTE

Ik vind het onbegrijpelijk dat je hem hebt opgegeven. Onbegrijpelijk.

Die jongen had van mij moeten zijn. Zoveel is duidelijk. Als het mijn kind was geweest, had ik hem nooit opgegeven. Voor niemand niet. Ik begrijp niet hoe je dat hebt kunnen doen.

WOUTER

Dat is dan goed om te weten.

Ik heb het grootste offer gebracht dat je je voor kunt stellen, maar dat is niet op prijs gesteld.

JULIETTE

Een offer? Maar wie wil dat? Waar slaat dat op? Wat heeft dat met dit te maken?

Hoe kun je zo dom zijn.

WOUTER

Ik weet niet wie jij bent. Ik ken je kleren, ik ken je buitenkant maar ik weet niet wie jij bent.

Wie ben jij?

JULIETTE

Misschien kijk je wel niet, Wouter. Misschien ben je teveel met jezelf bezig.

(zingt) " 't is niet zo leuk te demonstreren

En te schreeuwen langs de straat.

Er zijn best leukere manieren

Om te zeggen waar 't om gaat."

Wouter loopt weg.

JULIETTE

Neem me niet kwalijk. Alles ligt hier overhoop.

Misschien dat we even...

Zullen we naar de foto's kijken?

LUUT

Nu?

JULIETTE

Ja. Het hoeft niet, het kan ook een andere keer, ik weet het niet.

LUUT
Goed.

Juliette en Luut. Ze neemt hem mee naar binnen..

JULIETTE
(zingt) “Hoelang al hadden wij geduld
Beloften bleven on vervuld
En het is heus niet onze schuld
Dat ’t zo moet gaan...”

Juliette wijst naar de dozen met foto’s

JULIETTE
Al deze foto’s moeten op het net. Het gaat niet alleen over leegte. Er zitten ook gewoon kiekjes tussen. Van mijn vrienden en familie, van dit huis en het bos. Jij komt er ook bij, er komen massa’s van jou bij. Maar dat is toekomstmuziek. Het is chronologisch, het is mijn leven, maar het is ook gegroepeerd in kleine thema’s. Hier bijvoorbeeld heb ik dan ‘Kastjes gemaakt door mijn vader’. Moet je zien. Hier een detail. Zie je de schroeven? Hij draaide er altijd een idiote hoeveelheid schroeven in die hij ook nog in de lijm doopte. En als het dan klaar was, dan moesten we er met zijn drieën opzitten. Mijn moeder, ik en hijzelf. Dat was de test. En dan zei hij altijd, ‘ziezo, dat is voor de eeuwigheid.’

Ze begint te huilen..

LUUT
Rustig maar.
Wat is eigenlijk de bedoeling?

JULIETTE
Wat? Waarvan?

LUUT
Waarom doe je dat, al die foto’s op het internet zetten?

JULIETTE
Het is een kwestie van recht doen aan dingen, aan alle liefde en energie en verdriet en zorgen die er dan toch geweest zijn. Dat je zegt ‘potverdrie, het was misschien niet leuk allemaal, maar het heeft wel degelijk bestaan, het is er geweest, al dat gemorste, kloterige, mislukte leven.

LUUT
Maar waarom moeten ze op het net?
Kun je je foto’s niet beter laten zien aan iemand die je goed kent?

JULIETTE
Maar aan wie dan, Luut?

LUUT
...

JULIETTE

Ik sta aan het eind van een doodlopende straat. Het licht gaat hier uit. Wie wil straks dit kastje? Wie wil straks mijn foto's? Wie wil mijn verhalen?

Stilte

JULIETTE

Wil jij... Zal ik mijn foto's aan jou laten zien? Wil jij mijn verhalen horen?

LUUT

Ik weet het niet...

Ik hou niet zo van verhalen waarin niets gebeurt.

JULIETTE

Natuurlijk. Neem me niet kwalijk.

In mijn leven zijn best dingen gebeurt, Luut. Veel niet, maar ook veel wel.

LUUT

Ik wou je niet beledigen. Ik bedoel, voor jou betekent dat van alles, die kastjes enzo, maar voor mij niet. Voor mij is dat gewoon een stuk hout.

JULIETTE

Dat is waar. Aan de andere kant, misschien is daarvoor de communicatie uitgevonden. Dat we elkaars verhalen kunnen aanhoren en begrijpen. Dat hoop je dan tenminste. Ik dacht...

LUUT

Het zijn ook nogal veel foto's. Als je nou een paar mooie uitkiest.

JULIETTE

Vergeet het, vergeet het alsjeblieft. Mijn fout. Ik had het niet mogen vragen.

Wouter komt binnen.

LUUT

Ik ga.

WOUTER

Nee, niet doen, niet weggaan.

JULIETTE

We moeten nog eten, Luut.

LUUT

Misschien een andere keer.

JULIETTE

Nee..

WOUTER

Zo mag je niet weggaan, Luut. Dat kun je niet doen.

Hij verspert Luut de weg.

LUUT

Mag ik er langs?

WOUTER

Nee.

Luut schiet de doka in en doet die op slot.

WOUTER

Luut, wat doe je?

Ik laat je er langs okay?

JULIETTE

Waarom doet hij dat nou?

Waarom doe je dat, Luut?

Laten we praten.

WOUTER

Wat is daarbinnen allemaal?

JULIETTE

Hoe bedoel je?

WOUTER

Wat hebben we daar voor spullen? Kan hij gekke dingen doen? Zitten daar ook... zijn daar...
Luut, je bent toch geen gekke dingen aan het doen, hè. Luut! Wil je even antwoord geven!

JULIETTE

Er zijn daar nog wat chemicaliën, denk ik. Scharen. Ons medicijnkastje...

WOUTER

Luut, je moet opendoen. Ik meen het, het is leuk geweest. Je moet echt opendoen. Luut. Zeg iets. Luut. Kom op. Doe nu die deur open. Onmiddellijk.

JULIETTE

Kun je die deur van buiten openkrijgen?

WOUTER

Ja, met een moker, of bijl.

JULIETTE

Doe dat maar niet.

WOUTER

Luister, Luut. We zijn door allerlei emoties heengegaan, maar in feite weten we nog niks, we weten nog niet eens zeker of jij wel mijn zoon bent. Dus voordat we van alles op elkaar gaan projecteren, voordat je jezelf iets aandoet vanwege mij... misschien ben ik wel een willekeurige lul de behanger, begrijp je? Dat kan nog steeds.

JULIETTE

Ik denk niet dat dat is wat hij wil horen.

WOUTER

Hier spreekt je vader. En als vader zeg ik, dat je die deur open moet doen. Ik heb een hekel aan zelfmoord. Als er al iemand zich van kant maakt, dan ben ik dat.

Godverdomme. Kom op, Luut.

Of zit je jezelf daar weer te verbijsteren? Je gaat jezelf niet de verlamming in helpen, ja?

JULIETTE

Hoor je dat, Luut. Het gaat hem aan z'n hart. Je hebt een vader en die gaat het aan zijn hart.

WOUTER

Je moet kwaad op mij zijn, niet op jezelf. Begrijp je? De woede die jij nu voelt, moet niet naar binnen slaan. Als je dat zou helpen, en ik denk dat dat zo is, dan moet je gewoon uit dat hok komen en mij een ongelofelijke dreun voor m'n kop geven, of een paar. Voor mijn part ram je me finaal tot moes. Ik denk dat dat je erg op zal luchten. Mij ook trouwens... Ik zou graag een keer goed afgerost worden.

Luut... Ik stond voor een keuze en ik heb iets gekozen en daar heb ik me als een blinde aan vastgeklampt. Dat was verkeerd.

JULIETTE

Ik ga Mar bellen.

O God, ze heeft het voorspelt, ze zei 'het is goed om het nummer ook zelf te hebben'.

Ja Mar met mij, Juliette. Het is hier volledig uit de hand gelopen. Luut heeft zich opgesloten in mijn doka en hij wil er niet uitkomen. We weten bij God niet wat we moeten.

Ja, dat is het erge, ons medicijnkastje. Met Wouters prozac, mijn prozac, slaappillen, valium. Heel graag tot zo...

Ze hangt op.

JULIETTE

Ze komt eraan.

Mar komt binnen.

MAR

Luut, hier is je moeder. We zijn allemaal ontzettend zenuwachtig en bezorgd. En jij gaat nu die deur opendoen. Jij komt nu die doka uit.

(tot Wouter en Juliette) Als er iets met hem is, als hem iets overkomen is, dan vermoord ik jullie. Dan weet je dat alvast. Op oud-Keltische wijze.

Luut. Ik kom je halen. Zullen we naar huis gaan? Dan huren we een film, of dan gaan we lekker pokeren. Kom op Luut, zeg iets. Denk aan je ontspanningsoefeningen, denk aan je

buikademhaling. Weet je nog hoe ik voor jou altijd een Zorrocapeje aantrok en dan van de trap sprong? Weet je dat nog? Luut... Zeg nou iets.

LUUT

Wil je je kop even houden?

Mag ik gewoon even hier zitten, zonder dat hysterische geblèr van jullie aan mijn kop!

MAR

Klootzak! We zijn ons allemaal lam geschrokken!

Kom op, open met die deur.

LUUT

Nee. Ik wil even rustig nadenken, mag dat misschien.

MAR

Luut!

LUUT

Hou je kop, want ik krijg ontzettende zin om alsnog die hele medicijnkast leeg te schransen. Of even lekker met die scharen in m'n polsen wroeten...

MAR

Nou, doe dat dan. Doe dat dan. Klootzak.

JULIETTE

We gaan weg, Luut. We laten je met rust. Kom, Mar.

Ze lopen weg bij de doka.

MAR

Het komt wel goed nu. Het komt wel goed.

Zolang er geschreeuwd wordt, is er niet veel aan de hand.

Wat heb jij mij laten schrikken, zeg.

Wat heb ik hard gereden. Ik wist niet dat ik zo hard kon.

Heb je iets te drinken?

JULIETTE

Jawel. Wil je een glaasje wijn?

MAR

Ja graag.

WOUTER

Ik ook.

MAR

Wat was er gebeurd?

WOUTER

Juul en ik kregen ruzie. We zijn het spoor een beetje bijster...

MAR

Join the crowd.

JULIETTE

Fijn dat je er bent, Mar.

Wil je een ook een stukje Apfelstrüdel?

Hij is inmiddels wel ontdood.

MAR

Nee, dankje. Ik hou niet zo van Apfelstrüdel.

JULIETTE

Ik ook niet.

Ik ben erg moe. Ik ga zo naar bed. Vinden jullie dat goed?

MAR

Natuurlijk. Ik blijf hier, tot Luut eruit komt.

JULIETTE

Natuurlijk, ik zal een slaapzak voor je zoeken. Dan kun je op de bank liggen. Je mag ook een logeerbed, maar misschien dat je liever...

MAR

De bank is goed.

JULIETTE

Zullen we een liedje zingen?

Een liedje van vroeger?

MAR

Goed.

JULIETTE

Maar geen strijdlid.

Iets moois.

MAR

Welke zou je willen?

JULIETTE

...

MAR

Ik ben laatst gevallen in de badkamer, ik had teveel op, afijn...

Ik lag op de grond en ik keek schuin door het badkamerraam in de kruin van een boom en ik moest denken aan een weekend dat we met de Rode Sirenen gingen repeteren op Schiermonnikoog. We sliepen in een kampeerboerderij in onze slaapzakken in het stro, en daar lagen we kriskras door elkaar. En 's morgens toen we wakker werden, gingen we op elkaars arm liggen. Gewoon bij degene die naast je lag. Zo fijn was dat... En toen begonnen

we te neuriën, heel mooi, veelstemmig. En toen dacht ik, zou ik dat nu nog kunnen, op die manier? Zouden wij dat nog kunnen? Die zinding. En toen zag ik de zee, en dat was het leven. Als je jong bent sta je er tot je oren in, maar dan trekt het zich langzaam terug, de zee trekt zich van je terug, tot hij over de horizon glipt en dan ben je dood. Begrijp je? Maar toen keek ik naar dat enorme strand dat achterbleef, een woestijn haast, waar ik middenin stond, zo leeg, zo immens leeg, niets herinnerde nog aan de golven, behalve de ribbeltjes die ik onder mijn voeten voelde, en ik dacht, ik moet niet bang zijn nu. En ik ademde rustig die leegte in, ik werd gevuld met leegte en langzaam ontstond er een zelfde soort prettig gevoel, een zelfde soort vredige zinding als toen in die kampeerboerderij. Maar ik had er niemand voor nodig. Deze keer kon ik het helemaal alleen. Hoe vind je die?

JULIETTE

Dat is mooi. Ik hoop dat ik dat ook kan.
Welterusten.

Juliette af.

MAR

Heeft Luut je verteld dat hij een vriendinnetje heeft?

WOUTER

Nee.

MAR

Ze is geschift, ze heeft alleen maar tafels in haar kamer, zodat ze eronder kan schuilen. Hij kent haar uit die gemeenschap, maar het is verboden daar. Ze willen niet dat je je teveel op elkaar richt. Geen seks en dat soort dingen. Luut vond dat verschrikkelijk. Hij is daar razend over geworden. Hij heeft geprobeerd zo'n psycholoog tegen zijn zin z'n snorretje af te knippen, zo van 'jij pakt mij mijn vriendinnetje af, dan pak ik jou je snorretje af.'
Ze zijn allebei weggelopen.

Juliette komt weer terug.

JULIETTE

Laat mij hier maar zitten. Ik kan toch niet slapen. Gaan jullie maar in ons bed.

MAR

Doe niet zo raar.

JULIETTE

Dat is niet raar. Dan kun je eens proberen, hoe het is als je er niet bij hoeft te staan. Ik bedoel dat niet cynisch.
Doe het maar, Wouter. Ik bied je de mogelijkheid om opnieuw te kiezen. Ik denk dat dat goed is.

MAR

Hou op, Juul.

JULIETTE

Moet ik ophouden?

MAR

Ja.

Hoe heb je dat eigenlijk gedaan, toen, die avond van die foto? Hij danste de hele avond met mij, maar hij ging met jou mee naar huis.

JULIETTE

Ik weet niet of je dat weet, maar Wouter en ik hadden een leuk erudiet spel. We verzamelden aforismes, mooie en geestige spreuken. En die stuurden we elkaar toe, op kaartjes. En op een gegeven moment, die avond, we passeerden elkaar bij het toilet en toen maakten we even een babbeltje en ik had toevallig een hele mooie spreuk gelezen... en die heb ik tegen hem gezegd en dat was genoeg.

MAR

Wat was dat dan voor spreuk?

JULIETTE

Het gaat over God, maar daar moet je niet van schrikken.

Even kijken... 'God is een woord hard als een gletsjerkei, met de mooiste letter van het alfabet ingeklemd tussen de 'g' van gevangenis en de 'd' van dood.'

Toen vroeg hij 'waar staat die 'o' dan voor'. En toen zei ik 'als je met me mee naar huis gaat, dan zul je het weten'. En daar kon hij geen nee op zeggen

Het is een tijdje stil.

MAR

Ik dacht dat het over was, maar ik heb nu toch weer een hekel aan je. Echt een afschuwelijke hekel. En mooi, en intelligent, en de juiste opvattingen en dan ook nog een keer heel veel geld. Ik bedoel, ik heb daar uren en uren staan dansen en me in het zweet staan werken en jij doet het met zo'n stom debiel zinnetje. Jij hebt altijd alles gehad. Altijd alles.

JULIETTE

Behalve een kind.

MAR

En die wil je nu ook afpakken.

JULIETTE

Jij wilt mijn man afpakken.

MAR

Terugnemen.

JULIETTE

Ga je gang. Je mag hem hebben.

WOUTER

Wat wil je nou eigenlijk, Juul? Dat we het voor je ogen gaan doen, is dat wat je wilt?

JULIETTE

Ik weet het niet, Wout. Ik heb nooit dat soort fantasieën gehad, maar wat jij wilt, het is jouw feestje. Ik geef je de vrijheid. Er zijn hier muurtjes, er is hier een bed... Ik meen het. Es ist mir scheiss egal.

WOUTER

Nou, dan ist es mir auch scheiss egal. Een mens houdt zich vaak in, voor een ander, als blijk van liefde aan een ander, maar als het die ander niks meer kan schelen. Godverdomme.

JULIETTE

Sorry Wouter, ik was in onze slaapkamer en ik merkte dat het kapot is. Het is gewoon over. Ik had gehoopt dat we het op konden lossen, ik had gehoopt dat die jongen ons kon helpen, maar ik heb me vergist.

WOUTER

Dat wil ik niet. Dat wil ik echt niet.

JULIETTE

Ik ook niet, maar het is de waarheid.
Ik moet er best om huilen, Wouter, om ons.

DEEL IV - LUUT

*Nacht. Juliette, Wouter en Mar liggen/zitten te slapen.
Luut komt uit de doka. Hij pakt zijn mobieltje en belt.*

LUUT

Dag liefje. Met mij. Hoe is het met je?

Ah mooi. Ben je al wat minder misselijk? Gelukkig...

Ik werd opgehouden, ik kon niet weg. Ik heb hier idiote dingen meegemaakt, die mensen zijn kapotscheef, totaal gestoord. Als ik bij je ben zal ik het je allemaal vertellen...

Nee, ik heb niets gezegd en ik ga ook niets zeggen. We kunnen ze beter uit onze buurt houden...

Maar wij zijn toch samen. We redden het wel. Wij gaan die kleine worm in de watten leggen en vertroetelen. Wij drieën, dat wordt nog wat, dat wordt nog beter dan wij tweeën...

Ik kom naar je toe. Ik verlang naar je, ik kan haast niet wachten. Blijf maar in bed, hou het maar warm...

Dag bloem van me. Tot zo. Kusjes, ook op je buik.

Hij gaat naar de computer en tikt iets in. Hij pakt zijn rugzakje en vertrekt.

*Wouter komt binnen, Juliette en Mar worden wakker. Verkreukeld.
Wouter leest van het computerscherm.*

WOUTER

‘Er zijn een miljoen keer zoveel sterren in het heelal als er zandkorrels zijn op de aarde, maar ik heb geluk gehad. Ik woon precies bij de juiste ster.

Ik kan niets voor julie doen. Misschien over twintig jaar. Ik ga naar Azië.’

MAR

Azië. Wat is dit nou weer? Wat moet hij in Azië? Ik weet dat hij op wereldreis wou, maar ik heb hem nooit over Azië gehoord.

WOUTER

Azië is geen domme keuze. Bepaald niet dom.

Wie wil er een granaatappelsap?

MAR

Nee dankje. Ik ga.

Als jullie iets van hem horen, laat het dan weten.

Mar vertrekt.

JULIETTE

Ga je niet met haar mee?

WOUTER

Nee.

Ik dacht, mag ik een tijdje hier in de tuin wonen, in het schuurtje.

Ik wou kijken, als ik alles heel simpel maak, of het dan wat beter gaat.

Ik laat jou met rust. Als ik de buitenkraan mag gebruiken, meer heb ik niet nodig.

JULIETTE

Dat is goed.

Wouter komt niet in beweging.

JULIETTE

Wat moeten we nou?

Wouter en Juliette blijven samen achter, zwijgend. Het licht gaat uit.

EINDE